

Magyar Szállodás és Vendéglős

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTÓ, NÉMETH ALADÁR
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTI — REDIGÉ PAR BALLAI KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LÖNYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 1-811-52.

BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETE
1937. ÉVI MÁRCIUS HÓ 4-ÉN (CSÜTÖRTÖK) A HUNGÁRIA SZÁLLODÁBAN
(IV., MÁRIA VALERIA UCCA) TARTANDÓ

Szállodás és Vendéglős Bálra

TISZTELETTEL MEGHIVJA

RENDEZŐSÉG NEVÉBEN:

BÁL-ELNÖK

MALOSIK FERENC

Ipartestületi elnök

TÁRSELNÖKÖK:

AMMER JÁNOS, DÉMUSZ JÁNOS, KLEIN JÁNOS, LEIMETER FERENC,
MARENCICH OTTÓ, NÉMETH ALADÁR
Ipartestületi alelnökök

HOLUB REZSŐ

Adóközösség elnöke

BANDL JÓZSEF

Testületi Szék elnöke

HÁZIASSZONY

MARENCICH OTTÓNÉ

A BÁL FÖRENDEZŐI: DÉNES MÁRTON ÉS GRUBER EMIL. — RENDEZŐK AZ ELŐLJÁROSÁG TAGJAI

Epeda
csuetoertve... az epeda matracos szobát kerjüek

POPPER BORPINCÉSZET R. T.

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM

TELEFON: *1-484-62.

ALAPITTATOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE.

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKATI

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1937 Február 24 Szerda	Délelőlt fél 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Délelőlt 11 órakor a segédvizsgálóbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Pintér István-nál (VI, Váci út 97.)	4 Csütörtök	Este 10 órai kezdettel Szállodás-vendéglősből a Hungária helyiségeiben (IV, Türr István ucca 1.)
26 Péntek	Délelőlt 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emlékét ápoló asztaltársaság összejöve-tele Klein Jánosnál (IX, Mester ucca 8.)	5 Péntek	Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése. D. e. 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Ammer Jánosnál (XI, Etela tér 7).
Március 2 Kedd	D. u. 4 órakor az Ipartestület rendes évi közgyűlése az Ipartestület nagyertermében.	10 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. D. u. 4 órakor az előjáróság rendes havi ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Schmauder Józsefnél (IX, Bokréta u. 12).
3 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Heieck Ferencnél (VIII, Dugonits u. 6).		

Dreher Baksör

Az évad slágere

BORBABA

alkoholmentes édes must
gróf Hoyos Viktor pincegazdaságából, Mád(Tokajhegyaljai borvidék)

Forgalomba hozza:

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R. T. Budapest, IV, Vámház körút 8.

Telefon: 83-3-80.

Magyar Szállodás és Vendéglős

MEGHIVÁS.

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETE
1937. évi március hó 2-án, kedden délután 4 órakor tartja

XVI. évi rendes közgyűlését

az Ipartestület nagytermében (IX, Lónyay u. 22. I. em. 12.), amelyre a m. t. tagjainkat tisztelettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó. 2. Az ipartestület kiténtető érmeinek átadása Gundel Károlynak és a kiténtetett mesterszakácsoknak. 3. Az 1936. évről szóló jelentés. 4. Az 1936. évi pénztárosi jelentés. 5. Az 1936. évi zárszámadás bemutatása. 6. A számvizsgálók jelentése 1936. évről.	7. A felmentvény megadása. 8. 1937. évi költségvetés megállapítása. 9. Az ipartestület és az ipartestületi szék alapszabályainak, a szállodás tagsági díjak módosítása. 10. A segédek és tanoncok munkaviszonyát ellenőrző 20 tagnak a megválasztása. 11. Indítványok.

Budapest, 1937. évi február hó 8-án.

Az ipartestület előjárósága nevében:

BALLAI KÁROLY
jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

FIGYELMEZTETÉS! A tárgysorozatra fel nem vett indítványok alapszabályaink 12. §-ának 2. pontja szerint csak az esetben tárgyalhatók, ha azok a közgyűlés előtt 5 nappal írásban vagy előszóval az elnök elé terjesztettek.

Alapszabályszerűen t. évi március hó 2-ára összehívott rendes évi közgyűlésünk, amennyiben az határozatképtelen volna, alapszabályaink 8. §-a értelmében a közgyűlés újabb meghívás nélkül 1937. évi március hó 9-án, kedden délután 4 órai kezdettel fogjuk az Ipartestület tanácstermében megtartani. Ez a közgyűlés már a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

KIVONAT AZ 1932. ÉVI VIII., AZ IPARTESTÜLETEKRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYCIKKBŐL:

11. §. Az ipartestületben minden tagnak van tanácskozási és szavazási joga, szenvedő választói joga ellenben csak olyan tagnak van, aki magyar állampolgár és aki az ipartestület működésének területén legalább három év óta üz képzéshez kötött ipart.

Tanácskozási és szavazási jogát nem gyakorolhatja és az ipartestületben semmiféle tisztelet nem tölthet és semmiféle megbízást nem kaphat olyan tag, illetőleg a tagnak olyan helyettese:

1. aki gyámság, gondnokság vagy csőd alatt áll;

2. aki büntet, az állam ellen vagy nyereségvégyéből elkövetett vétség miatt bűnvádi eljárás alatt áll, továbbá, aki fegyházbüntetésre, börtönbüntetésre, három hónapot meghaladó fegyházbüntetésre, hivatalvesztésre, vagy a politikai jogok gyakorlásának feltüggesztésére szóló ítélet hatálya alatt áll;

3. aki a tanácskozási és szavazási jog gyakorlásának szünetelését vagy a kapott megbízatás visszavonását kimondó fegyelmi ítélet hatálya alatt áll;

4. aki két évi tagsági díjjal hátralékban van.

Az ipartestületi tagsági jogokat az iparosok személyesen, jogi személyek, a részvénytársaságokat és szövetkezeteket is ideértve, meghatalmazott képviselőjük útján, közkereseti társaságok és betéti társaságok az üzlet vezetésére jogosított tagjuk útján gyakorolhatják. Az iparnak kiskorú javára gyakorlása esetén az ipartestületi tagsági jogokat az gyakorolja, aki az ipart kiskorú javára üzi.

*

Az ipartestület irodája azokról a tagokról, akik két évi vagy ennél nagyobb tagsági díjjal hátralékban vannak, ki-mutatást készített, mely bármely tagnak szívesen áll betekintés végett rendelkezésére.

Ipartestületünk elmúlt éve.

AZ 1936. ÉVI TEVÉKENYSÉGÜNKRŐL a következő lapokon részletes beszámolóinkat olvashatják a Tagtársaink.

A Jelentés átolvasása után megállapíthatják t. Tagtársaink, hogy mozgalmas és munkás év volt az 1936. esztendő. Ezen év iparunk történetében is több tekintetben emlékeztetés maradt.

Ez év során lépett életbe az ipartörvény második novellája, az 1936.VII. tc. és az új bortörvény, amelyet a magyar törvénytárba 1936.V. törvénycíkként iktattak be.

Az első törvény sok vonatkozásában mélyen bele nyúl az ipari életbe: a panaszok közül néhányat orvosolni törekszik, a szakképesítés elvét megerősíteni, az ipart erkölcsi vonatkozásaiban is védeni, amennyiben az ipartestületi szék munkakörüket kiterjesztette és tekintélyét a magasabb bírságolás lehetőségével védi. Szociális tekintetből újat is hoz, amivel főképpen az ipart tanulók egészségét védelmezi.

Ez a néhány, inkább csak az iparúzó személyt érintő részeli is, — hogy a közigazgatási és gazdasági vonatkozású rendelkezéseire csak rámutassunk — ennek a törvénynek nagy jelentőségét szemléltetik.

A második törvény, a bortörvény, amelyet ugyancsak ez évben léptettek életbe, éppen ipartestületünk kezdeményezésére már több enyhítést tartalmaz, de még messze vagyunk attól, amelyet a bortörvényben kodifikálva látni szeretnénk, a termelők és a kimerők gazdasági jelentőségéhez mért egysüllyt.

A miniszteri rendeletek között is kettő van, amelyek különösen mélyen nyúlnak iparunk gyakorlatába. Az egyik a kötelező százelektrendszer bevezetéséről, az másik az árak ellenőrzésére létesített bizottságról szól.

A nyersanyagok nagymértékű drágulását, valamint az iparunk által rendszeresen fogyasztott és felhasználított iparcikket és anyagok stb. árai is az előző évekénél jóval magasabbak és tagjaink ezen drágulást megközelítő mértékben sem tudták áthárítani. Az iparunk gazdasági helyzetét az idegentorgalom sem javította oly mértékben, amint ezt az iparon kívül állók az idegentorgalom l é l e k s z á m á n a k gyarapodásából következtették. Az 1933. év óta, amikor a Nemzeti Bank a külföldiek által zárolt pengőt idegentorgalmi célokra főlzabadtította, a forgalomromlás megállt és igen csekély mértékben „javult”. Ennek a „javulás”-nak azonban csak elméleti becsé és nem gyakorlati értéke volt. Hiszen szörnyű leírni is, hogy a fővárosi vendéglők 1936. évben az 1927. évi forgalomnak még a negyedét sem érték el. Vajon mit hoz a folyó év? A nagy külföldi valuták leértékelései miatt, bizony, csökkent reménytel nézünk a szezon elé!

Országunk közgazdaságában az első aktív tényezők között van az idegentorgalom, másrészt iparunk számban, tőkében és szociális vonatkozásban oly jelentőségű, hogy a közületek támogatása már nem késhezt sokáig. Idegentorgalmunk léte vagy nemléte függ attól, hogy a kormány az idők követelményei szerint fog-e cselekedni. Dicséretre méltó, szerény kezdeményezést tett Szendy Károly polgármester, kívánatos volna, ha ezt hatásos mértékben folytatná a kormány. A Jelentés során a kormánytól több olyan gazdasági intézkedést kérünk, ami nem kerül anyagi áldozatba és iparunk gazdasági helyzetén lendítene.

Az 1938. évben vizsgáltnia kell minden idegentorgalmi szervezetnek, így iparunknak is, ezt pedig

betört derékka, megproppant inakkal nem álljuk ki. Közérdekből kérjük, mert az eucharisztikus világkongresszusnak — nemzeti becsületből is! — sikerüljen kelli, mert, mint az idegentorgalom lebonyolítóit, közvetlenül érezzük kölcsönösünk hiányosságait, amelyet önmagunk áldozatából nem tudunk pótolni. Ezért indokolt az állam és a városok segítőakciója.

Jóindulatú figyelembe ajánljuk az OMH-nak Jelentésünkben a belső turistaforgalom megszervezését illető kérélmekint. Ezen a területen nagyon sokat tehet az OMH, amivel a belső gazdasági vérkeringést fokozhatná.

De mi nemcsak kérünk a kormányzattól, nemcsak várjuk, hogy mások foglalkozzanak a mi ügyeinkkel, mi is törődünk problémáinkkal és ezek egyikevel, a beszerzés megszervezéséről az egész év folyamán tárgyalunk. Rövidesen nyilvánosság elé lép a vendéglősök, kormcsárosok borszövetkezete s ezzel kapcsolatosan az 1937. év folyamán az iparosjéggvár megalapítására is sor kerülhet, amelyekkel — ideértve a Vendéglősök Arubeszerzését és szikvíggyárt, a Ven-Ko-Kát, — egy oly nagyvonalú elgondolás valósul meg, aminek minden előnye, minden haszna tagjaink leszi.

Társadalmi téren is jelentős volt az elmúlt év: a szállodások nemzeti szervezeteinek szövetsége — az Alliance — Budapesten tartotta tanácskozásait, amióltal a világ szakembereinek figyelmét nemcsak iparunk fejlettségére, hanem városunk idegentorgalmi jelentőségére tereltek. Berlinből pedig, a nemzetközi szakácsművészeti kiállításról a magyarok hozták el az összes arányfermeket!

Pénzügyi gazdálkodásunk — mint eddig — átgondolt, gondos és tagjaink és iparunk érdekeit mindig szem előtt tartó volt. A számadások világosn mutatják, hogy rosszsziszeműek voltak azok a hírek, amelyekkel egyesek, felelősségérzés nélkül, tagjainkat nyugtalanították.

Csak egy dolgot nem sietettünk: a kifözősipar rendezését. Revizió alá kellett vennünk felfogásunkat és megegyezésünket, mikor az év folyamán azt kellett tapasztalaink, hogy a kifözők nem hajlandók a vendéglősipar jogosultalan üzését abbahagyni, sőt, a körvonalazott üzletkör ismerete dacára, még többen folytatták ezen üzelmekét. Ez évben az összes súlyosabb ügyeket a Kihágási Tanács elől visszük és a Kihágási Tanács ítéletei szerint fogunk igazodni a jövőben.

Nemcsak a tárgyilagosságra törekvésünkben, hanem kötellességérzésből is megemlítjük, hogy volt egy balsikerű vállalkozásunk is, a lap önállóítása, azonban ez az ipartestületnek nem volt kárára, mert a lap 1935. és az 1936. évben nem került a testületnek pénzébe. Sajnos, a balsiker nem tárgyi okokból, hanem egyesek felelősségérzés hiányából következett be.

Jelentésünkbenl még az elfogult sem következtetheti azt, hogy az elnökség és az előjáróság „nem tett semmit.” Sőt, az elmúlt esztendő sok munkát, sok tanulmányt igényelt, mert mindazokban a nagyjelentőségű dolgokban, amik az év folyamán előfordultak, részint az előkészítésben, részint kivédésében, nagy tevékenységet fejtettünk ki.

Az elnökségben erő van, az előjáróságban munkakészség, tagjainkban csak egység és bizalom legyen választott vezetői iránt és teljes mértékben támogassák őket az ipari közérdeklő tevékenységükben: a siker, az eredmény nem marad el!

I.

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének jelentése az 1936. évi tevékenységéről.

A vendéglátóipar statisztikája.

A TIZEVENTE VÉGREHAJTOTT általános népszámlálás foglalkozás-adatainak pontos ismerete nem annyira a statisztikusoknak fontos, akinek ezen adatok megállapítása végre is csak öncél, hanem főképpen a kulturális, a társadalmi viszonyok kutatóinak, az ország gazdasági rétegződésének, ezeknek egymáshoz való haladásának földerítésével foglalkozó tudósnak és gyakorlati szakembernek nélkülözhetetlen.

Ma, a fejlett gazdasági szervezet korában (amelynek a technika fejlődésével egyenes arányban kellene érnie és kiteljesednie) gazdasági hivatást okserűen és a jogos magánérédekből gyakorlatilag sem lehet eredményesen folytatni anélkül, hogy az illető egyénnek hivatása elméleti területén alapos jártassága ne legyen, valamint a szakma társadalmi és gazdasági viszonyaiban megbízhatóan tájékozódott ne legyen; ez nemcsak egyénre, hanem főképpen azokra is vonatkozik, akiknek a hivatás érdekvedelme a tisztjuk.

Ma, minden gyakorlati embernek az előbb általánosban jelzett problémákban otthonosnak kell lennie, ha az élet viszontagságai között helyét jól megállni törekszik. De a haladásnak meg is vannak napjainkban a közművelődési előfeltételei mind a köznevelésben, a közkutatásban, mind a szakmáknak elmélyült elméleti és gyakorlati tanításában. Aki nem tanul, az nem halad. Aki nem halad, az a fejlettebb gazdasági viszonyok között szükségképpen elmarad. Az elmaradottak sorsa, bizony, legtöbbször a szomorú bukás.

Ezek a mélyebb okai annak, hogy a tavalyi jelentésünkben megkezdett foglalkozásstatisztikai tárgyunkat ezidén teljessé tesszük: a magyarországi vendéglátóipar számszerű megosztolásának, gazdasági és társadalmi jelentőségének megismertetésével.

Ezek az adatok a vendéglátóiparos és ipari veze-

tők látókörét kitágítják, eligondolásaikhoz valóságos alapot adnak, hivatásuk gyakorlásában öntudatosabb teszik őket, amely az eredményes tevékenységnek egyik el nem hanyagolható főitétele.

Ezek az adatok a magyarországi szállodás-, vendéglős (korcsmáros-) ipar gazdasági és társadalmi súlyát és jelentőségét mutatják, amelyeket eredményesen használhatunk föl azon programunk előkészítésében és megvalósításában, amely kezdettől fogva munkánk gerince: a vendéglátóipar logikus iparjogi újrászervezése. (Az erre vonatkozó javaslataink az illetékes minisztériumban van és a múlt évi jelentésünk 21. oldalától röviden összefoglaltuk.)

Közhely az ó-görög tudós jelszavát ismételnünk: ismerd meg magad, sajnos azonban, hogy ezen igazságnak az életbe való átvitelére igen kevés történt. Pedig ez mind az elméleti, mind a gyakorlati térre egyaránt vonatkozik, hiszen minden siker titka az, jól ismerjük annak csinját-binját, amivel foglalkozunk.

*

A magyarországi vendéglátóipar 1930. évi állapotát, üzletek nagysága és az alkalmazottak száma szerint való megosztását az 1. Táblázat mutatja be.*

Eszerint:

Magyarországon az 1930. évben:

szállodás, vendéglős (korcsmáros) üzlet volt	15.875	(86,9%)
kávé, kávéház és tejjócsarnok üzlet volt	843	(4,6%)
kitűző stb. üzlet volt	1.520	(8,4%)
pálínkamérő üzlet pedig csak	25	(0,1%)
összesen:	18.263	(100,0%)

* A kimutatások a „Magyar Statisztikai Közlemények” 94. kötetének 217. oldalától a szállodás- és vendéglősiparra vonatkozó adatok alapján állítottak össze.

1. TÁBLÁZAT.

A MAGYARORSZÁGI VENDÉGLÁTÓ ÜZLETEK 1930. ÉVBEN.

A vendéglátó üzletek közelebbi meghatározása	Összesen		1					6-10					20-nál több			
	üzlet	segéd	segéd nélküli dolgozó üzlet	segéddel dolgozó üzlet					segéddel dolgozó üzlet		üzlet	segéd				
				1	2	3	4	5	6-10	11-15			16-20			
Szállodák, vendéglők, korcsmák	15875	20096	8045	4307	1748	680	341	188	273	2015	75	946	38	672	90	4826
Kávéházak, kávéházak és tejjócsarnokok	843	3631	343	143	98	57	32	15	61	435	24	321	26	454	44	1688
Kitűzők (markatányos), élelmiszeri vállalkozó (az ide vett fürdősök nélkül)	1520	1203	995	326	115	41	17	5	16	102	1	13	1	17	3	299
Pálínkamérő	25	18	10	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen:	18263	25548	9393	4878	1964	778	390	208	350	2572	100	1280	65	1143	137	6813

Ipartestületünk ügyésze: dr. Moinár Sz. Dezső (IV, Bécsi ucca 1.)

Mint hogy a kimutatott üzletek felénél valamivel több a segédet nem foglalkoztató kis üzlet, akkor, ha a vendéglátóipar egyes ágainak gazdasági és társadalmi jelentőségét meg akarjuk állapítani, az alkalmazottakat foglalkoztató üzleteket kell közelebről vizsgálnunk.

Ugyancsak az 1. Táblázat adatai szerint Magyarországon az 1930. évben:

1—5 segédet foglalkoztató

szállodás, vendéglős (korcsmáros) volt	7.354	(89,6%)
kávés, kávémerő stb.	345	(4,2%)
kifőző stb.	504	(6,2%)
összesen:	8.203	(100,0%)

6—10 segédet foglalkoztató

szállodás, vendéglős (korcsmáros)	273	(78,0%)
kávés stb.	61	(17,4%)
kifőző stb.	16	(4,6%)
összesen:	350	(100,0%)

11—15 segédet foglalkoztató

szállodás, vendéglős (korcsmáros)	75	(75,0%)
kávés stb.	24	(24,0%)
kifőző stb.	1	(1,0%)
összesen:	100	(100,0%)

16—20 segédet foglalkoztató

szállodás, vendéglős (korcsmáros)	38	(58,5%)
kávés stb.	26	(40,0%)
kifőző stb.	1	(1,5%)
összesen:	65	(100,0%)

A 2. Táblázatban feltüntetett és

20-nál több alkalmazottat foglalkoztató 137 üzlet közül

szállodás, vendéglős, (korcsmáros) volt	90	(65,7%)
kávés stb.	44	(32,1%)
kifőző stb.	3	(2,2%)
összesen:	137	(100,0%)

Tehát a vendéglátóüzletek számában a szállodás, vendéglős (korcsmáros) ipariüzletek abszolút többségben vannak a kávé- és a kifőzőipar-üzletekkel szemben, amit világosan szemléltet a részeredmények összesítése:

1—5 6—10 11—15 16—20 20-nál több alkalmazottat foglalkoztató vendéglátó üzletek közül

szállodás, vendéglős (korcsmáros) volt	89,6%	78,0%	75,0%	58,5%	65,7%
kávés, kávémerő és tejszarnokos volt	4,2%	17,4%	24,0%	40,0%	32,1%
kifőző és ételmezési nagyvállalkozó	6,2%	4,6%	1,0%	1,5%	2,2%
összesen:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ez az összesítés a szállodás és vendéglős, valamint kávéipar ellentétes jellegét is kidomborítja.

Míg ugyanis a szállodás-, vendéglősipar a négy egymástán következő kategóriában, az üzletek nagyságának arányában csökkenő irányzatú, az utolsóban, a legnagyobbak között, számuk azonban tekintélyesen (58,5%-ról 65,7%-ra) fölemelkedett, addig a kávéipar az ellenkező állapotot mutatja: az első négy kategóriában emelkedők számuk, az utolsó kategóriában azonban (40,0%-ról 32,1%-ra) visszaesik. Ebből a tényből egyébként a kávéipar másodlagos (szekunder) szükségességre következtethetünk a szállodás- és vendéglősiparral szemben, amely föltétlen (primér) szükségletet elégít ki. A vendéglátóipar harmadik ága, a kifőzőipar (különösen, ha a nyílválváló ételmezési nagyvállalkozókat elhagyjuk), aránylagos jelentéktelenségét és fölöslegességét látjuk, mert hivatásukat a kisebb (esetleg alkoholmentes) vendéglők észrevétlenül helyettesítik és pótolják.

Ezekből azt következtethetjük, hogy az egészséges állapot elsősorban azt kívánja, hogy a kifőzőipar, miként a multiban is volt, a házipar keretébe szorítottassék vissza, mert iparjogi szempontból rendezetlen viszonyok között működő, sok kárt okoz a kisebb vendéglőknek és főképpen — általában — a vendéglők mai színvonalának visszafejlesztését idézik elő.

A vendéglátóipar egyes ágainak gazdasági jelentősége szempontjából csak tavalnyi jelentésünkben

2. TÁBLAZAT.

A HÜSZNÁL TÖBB SEGÉDSZEMÉLYZETET ALKALMAZÓ VENDÉGLÁTÓ ÜZLETEK RÉSZLETEZÉSE.

A vendéglátó üzletek közelebbi meghatározása	az üzletek		segéddel dolgozó üzlet										az összes segédszemélyzet	
	száma	segédszemélyzete	21—50		51—100		101—200		201—300		301—500		férfi	nő
			üzlet	segéd	üzlet	segéd	üzlet	segéd	üzlet	segéd	üzlet	segéd		
Szállodák, vendéglők, korcsmák	90	4826	63	1885	21	1466	1	126	4	981	1	368	3077	1749
Kávéházak, kávémérések stb.	44	1688	34	939	8	491	2	258	—	—	—	—	1186	502
Kifőzők (markotányosok), ételmezési vállalkozók (az ide vett fürdőzők nélkül)	3	299	2	63	—	—	—	—	1	233	—	—	24	275
Pálinkamérések	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen:	137	6813	99	2887	29	1957	3	384	5	1217	1	368	4287	2526

Csináljunk propagandát március 4-iki bálunknak!

között megállapításainkat ismételhetjük meg, hogy a vendéglátóipar iparjogi védelmében és gazdasági alátámasztásában az elsőség a szállodás és vendéglős (korcsmáros) iparé, lévén abszolút többségben s így ez a valóságos közérdek.

Ugyanílyen jelentőségű a vendéglátóiparon belül a szállodás és vendéglős (korcsmáros) ipar szociális szempontokból is.

segédszemélyzetet
foglalkoztat

A szállodás, vendéglős (korcsmáros) ipar (1 alkalmazottól 20-nál többig)	20.696	(82.1%),
a kávéés sító ipar (ugyanazon kategóriában) míg a kifizetőipar (elhagyva a nyilvánvaló élelmiszeri nagyvállalkozókat a 11 alkalmazottal foglalkoztató kategóriától)	3.631	(14.4%),
	874	(3.5%),
összesen:	25.201	(100.0%).

3. TÁBLÁZAT.
A MAGYARORSZÁGI VENDEGLÁTÓIPAR 1930. ÉVBEN.

Nagyság szerinti sorrend	A területegység meghatározása	Összesen			segéddel dolgozó üzlet															
		üzlet	segéd- személyzet	segéd nélküli dolgozó üzlet	segéddel dolgozó üzlet															
					1	2	3	4	5	6—10	11—15	16—20	20 nál több	üzlet	segéd	üzlet	segéd	üzlet	segéd	
1	Budapest székesőfőváros	3713	13011	1344	982	529	262	146	82	154	1154	58	474	45	789	111	6504			
2	Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.	2678	1992	1512	742	272	65	40	15	24	175	5	62	1	18	1	21			
3	Somogy vm.	813	659	479	208	72	23	9	6	11	79	3	35	—	—	2	58			
4	Vas vm.	718	939	337	190	82	42	27	18	17	120	2	30	1	19	2	82			
5	Zala vm.	704	769	371	187	70	33	18	10	11	81	—	—	—	—	4	140			
6	Jász-Nagykun-Szolnok vm.	625	904	340	169	66	22	6	9	10	67	2	22	—	—	1	79			
7	Baranya vm.	611	421	355	164	54	25	7	1	4	27	1	14	—	—	—	—			
8	Szabolcs és Ung vm.	591	471	357	135	60	20	7	2	7	46	2	27	—	—	1	45			
9	Veszprém vm.	579	627	307	139	77	20	10	8	12	81	3	36	2	34	1	43			
10	Békés vm.	577	653	275	183	57	29	9	7	10	75	3	41	3	55	1	27			
11	Tolna vm.	548	369	340	146	34	13	3	2	4	24	5	52	1	18	—	—			
12	Héves vm.	512	472	309	122	41	11	8	6	10	76	1	15	2	35	2	47			
13	Borsod-Gömör és Kishont vm.	469	420	263	133	40	17	9	2	3	21	—	—	—	—	2	89			
14	Fejér vm.	428	249	265	115	29	9	4	5	1	8	—	—	—	—	—	—			
15	Nógrád és Hont vm.	361	327	203	89	37	18	3	3	5	35	1	13	2	35	—	—			
16	Komárom és Esztergom vm.	356	463	174	105	38	17	3	4	12	85	—	—	3	54	—	—			
17	Debrecen tjt.	329	471	212	65	20	11	7	1	6	46	1	14	2	38	4	202			
18	Győr, Moson és Pozsony vm.	307	302	141	93	42	16	9	2	3	19	1	12	—	—	—	—			
19	Sopron vm.	297	320	115	113	37	20	4	3	4	29	1	13	—	—	—	—			
20	Szeged tjt.	295	458	155	71	30	9	11	7	6	43	1	13	1	19	4	146			
21	Zemplén vm.	277	232	155	71	31	5	6	5	4	35	—	—	—	—	—	—			
22	Csanád, Arad és Torontál vm.	271	272	128	94	28	7	7	1	3	22	2	23	—	—	1	23			
23	Hajdu vm.	256	207	138	68	36	5	5	—	4	32	—	—	—	—	—	—			
24	Bihar vm.	237	156	137	68	17	11	2	1	1	8	—	—	—	—	—	—			
25	Bács-Bodrog vm.	228	99	154	65	15	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
26	Miskolc tjt.	215	378	104	64	19	8	7	1	4	31	4	48	2	37	2	103			
27	Szatmár, Ugocsa és Bereg vm.	212	122	137	46	18	8	2	—	1	8	—	—	—	—	—	—			
28	Csongrád vm.	201	170	117	50	24	3	3	1	1	7	1	13	—	—	1	26			
29	Pécs tjt.	187	313	102	39	15	8	6	3	8	57	1	11	3	48	2	60			
30	Abauj-Torna vm.	177	121	12	45	23	2	4	—	1	8	—	—	—	—	—	—			
31	Győr tjt.	141	375	42	38	24	13	5	3	9	73	4	66	—	—	3	76			
32	Baja tjt.	119	98	80	18	9	7	2	1	—	—	—	2	28	—	—	—			
33	Kecskemét tjt.	115	148	67	23	10	6	3	1	2	16	2	22	—	—	1	32			
34	Székesfehérvár tjt.	127	190	65	33	16	2	2	2	3	23	1	14	1	19	2	45			
35	Hódmezővásárhely tjt.	92	128	46	27	8	6	—	1	1	7	1	12	1	17	1	26			
36	Sopron tjt.	87	213	18	29	13	9	4	3	8	56	2	28	1	16	—	—			
	Összesen:	18453	27149	9446	4919	1993	785	306	217	364	2674	110	1408	71	1251	149	7879			

Nem végünk azzal főlegesen munkát, ha a magyarországi vendéglátóipar teljes és részletes képét is bemutatjuk. Az ezt szemléltető 3. Táblázatban közzétett adatokat a már említett hivatalos kiadványból szedték össze és állítottuk a statisztikai főlélel szerint rangsorba. A 3. Táblázatban tehát Budapestől lefelé fogó sorrendben láthatjuk az egyes területi egységen levő vendéglátóipar üzleteinek és az alkalmazottak számát a legteljesebb részletezésben.

Ezen adatok főleg iparpolitikai és társadalmi szempontokból nagyjelentőségűek és a vendéglátóipar országos megszervezése terén ad biztos alapot és nyújt hasznos támogatást.

Tudvalevő, hogy szállodás és vendéglős szakipar testület csak egy van az országban, a budapesti. Az ország többi vendéglátó szakiparosai az ú. n. általános ipartestületekben tömörülnek, amelyek már szervezetüknél fogva sem alkalmasak a vendéglátóipari kivánások kimunkálására, mint ahogy ezek az ország közgazdaságában annyira fontos idegenforgalmi tekintetből jól fel fogott közérdekből kívánatosak. Ezekből nyilvánvaló, hogy ez a helyzet éppen a szakszerűség és az idegenforgalom hátrányára van. Azért van nagy jelentőségük az országos szövetségeknek. Iparunk országos vonatkozásai csak területi szempontból esik ki ipartestületünk munka- és feladatköréből, de nem szakmai, a szakoktatás és szociális szempontból. Ezidő szerint országos vonatkozásban a Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége működik, amely szervezetet — bár nincs ipartestületünkkel sem személyi, sem egyéb tekintetekben kapcsolatban — általános ipari érdekből, komoly munkásságában készséggel támogatjuk. Ennek módjáról egyébként később még szólni fogunk.

Az 1936. évi idegenforgalom

Fővárosunk idegenforgalma ez évben is számottevő mértékben fejlődött. Az előző évi jelentéseink adatait a legújabbal kiegészítve az 1936. évi idegenforgalomról a következőket adhatjuk:

Budapest idegenforgalma:

	1934 —XII	1935 —XII	1936 —XII*
Belső idegenforgalom ..	91.656	87.176	91.685
Elvett területekről eredő utastorgalom	29.002	30.098	31.414
Külföldről eredő idegenforgalom	81.455	102.991	135.781
Összesen:	202.113	220.265	258.880
		+8.24%	+12.92%

Az itt eltöltött éjjelek:

	A vendégek hány éjjelt töltöttek itt?		
Belföldi forgalomból ...	219.333	234.353	237.488
Elvett területekről eredő idegenforgalomból ..	104.755	119.320	128.821
Külföldi idegenforg.-ból..	280.183	387.839	499.388
Összesen:	604.271	741.512	865.697
		+18.5%	+14.35%

* A decemberi adatokat a Székesfehérvári Statisztikai Hivatalnál publikálás előtt kaptuk. Hálásan köszönjük szíves támogatásukat.

Valamelyes javulást láthatunk az ú. n. csoportos utazásokban, amelyeket az IBUSZ szervezett meg. (Az adatok szeptember 30-ig szólnak, mert azontúl már csak elvétve és egészen kevés számú utas csoportok akadnak.) *)

Igy 1935. évben 128 csoportban 12.021 utas érkezett Budapestre, 1936. évben már 169 csoport jött 13.691 utassal. Az eltöltött éjjelek száma azonban visszatejődött, mert míg 1935. évben 51.289 volt a 12.021 személy által itt töltött éjjelek száma, addig 1936. évben 13.691 utas már csak 43.851 éjjelt maradt Budapestén.

Az IBUSZ csoportos utasainak országokonkénti részletezése:

	1935. évben	1936. évben
Budapestre érkezett csoportos utasok (Zárójelben az itt töltött éjjelek száma)		
Németországból	4414 (23717)	3260 (10087)
Olaszországból 20 csop.	1661 (5537) 47 csop.	4174 (12292)
Ausztriából	363	1399
Angliából	1091	1141
Amerikából	125	359
Csehszarágból	1140	—
Egyéb országokból	5227	3358
Összesen	12021	13691
		+ 12.2%

Iparunkat érdeklik a filléres vonatok forgalma is, mert azok, mint a múlt évi jelentésünkben kifejtettük, károsan hatnak üzleteinkre, amennyiben rendszerint több fővárosi utast visz el, mint hoz. Így volt ez 1936. évben is.

A filléres vonatok forgalma:

a) Vidékről Budapestre	34 vonat	37.563 utassal
b) Budapestről vidékre	98 vonat	111.284 utassal
c) Vidékről vidékre	46 vonat	287.40 utassal
Összesen	128 vonat	177.587 utassal

Amint látható, a fővárosi idegenforgalomnak tehertétele is van: a vörstóli elvont utasok jelentéktelenek nem mondható száma.

Ezen adatok előrebocsájtása után megállapíthatjuk, hogy idegenforgalmunk általában kerekén 15%-os javulást mutat, azonban ez éppen iparunk szempontjából nem mutatkoztatható üzleteink forgalmában ilyen mértékben, mert az itt töltött éjjelek száma jóval alatta marad annak az arányszámnak, amely az idegenforgalom lélekszáma és az eltöltött éjjelek között evébként a múlt évben is megvolt. Ugyanis, míg 1935. évben az idegenforgalom lélekszáma 8.24%-os szaporulatot mutatott, addig az eltöltött éjjelek 18.5%-kal emelkedtek, addig 1936. évben ez a különbség nem volt meg, mert idegenforgalmunk mindkét irányban egyenlő gyarapodást (14.92% és 14.35%) ért el. Így az elmaradt éjjelek bevételkiesést eredményeztek, amit később, jelentésünk során — a forgalmiadónál — látni is fogunk.

*) A következő adatokért hálás köszönet Tábóri Kornélnak, aki szíves volt ezeket átengedni.

ELADÓ egy lakos-féle, jókarban levő háromszüts takaréktühely. Cím: III. Szentendrei út 28. Wickhardt vendéglő.

A budapesti vendéglők 1936. évi forgalma.

Az utóbbi évek jelentéseiben forgalmi adóközösségünk adatai alapján mindig beszámoltunk tagjaink üzleti forgalmáról.

Ennek most különös jelentősége van, mert az idegenforgalom előbb kimutatott emelkedése — sajnos — nem járt oly forgalom emelkedéssel, amilyent tagjaink is méltán remélhettek és a hatóságok, valamint a közönség jóhiszeműen gondolhatott.

A 803 tagunk üzleti forgalmáról szerzett adataink szerint* az 1936. évben

307 tagüzletnek (38.2%) a forgalma csökkent;
50 tagüzletnek (6.2%) a forgalma az előző év szintjén maradt;

293 tagüzletnek (36.5%) a forgalma emelkedett;
153 tagüzletnek (19.0%) a forgalma, mivel előző évi forgalmuk nem volt nálunk nyilvánartva, az előző évihez viszonyítható nem volt.

Mint ahogy a pénzügyminisztériumhoz fölterjesztett jelentés teljes adatait nem publikálhatjuk, más a forgalom hullámzását ötosével csoportosítva mutatjuk be, amely üzleteink helyzetét világosan szemlélteti. Ime:

a 307 vendéglő közül a forgalma emelkedett					
1—5%-ig;	6—10%-ig;	11—15%-ig;	16—20%-ig;	21—25%-ig;	26—30%-ig.**
81-nél = 24.25%;	78-nél = 26.63%;	41-nél = 14.0%;	26-nél = 8.89%;	22-nél = 7.51%;	15-nél = 5.11%.
a 293 vendéglőnek forgalma csökkent					
1—5%-ig;	6—10%-ig;	11—15%-ig;	16—20%-ig;	21—25%-ig;	26—30%-ig.**
88-nél = 28.68%;	67-nél = 21.83%;	44-nél = 14.34%;	35-nél = 11.39%;	36-nél = 11.73%;	20-nél = 6.50%.

Végeredményben a forgalomemelkedés mérlegelt átlaga 3.8%, míg a csökkenés mérlegelt átlaga 4.23%.

Ezek a számok azonban önmagukban nem mutatják a budapesti vendéglők üzleti forgalmának változásait és ennek jelentőségét. Világos képét tagjaink üzleti forgalmának akkor látjuk, ha ezeket az eredményeket az előző évekkel együtt mérlegeljük.

Adóközösségünk az 1928. évben alakult meg az 1927. évi forgalom alapján. Azonos módon évről-évre vizsgáltuk és állapítottuk meg az üzleti forgalom változásait, aminek eredményeiről az alábbi táblázat ad világos, de egyúttal szomorú képet.

* Adóközösségünknek a pénzügyminisztériumhoz intézett 6248—1936. számú jelentéséből.

** A többi üzlet forgalma ennél magasabb mértékben emelkedett vagy csökkent. Mint ahogy ezek — más, különösebb okok miatt — a tendés mértéktől eltérnek, az összehasonlításból elhagytuk, mert a való helyzetet akarjuk bemutatni és nem a szélsőségeket.

Egy nagy gáztűzhely

prima állapotban eladó. Budapest, II., Mozsár uca 8.

Az adóközösségi tagok üzleti forgalmának változása az 1928—1936. években.

(Átlag 800 bpesti vendéglő adatai alapján.)

AZ 1927. ÉVI FORGALOM, MINT A VISZONYÍTÁS ALAPJA: 100.

1928. évi csökkenés	15 %	85.00%-át
1929. évi további csökkenés	18 %	69.70%-át
1930. " " " "	22 %	54.40%-át
1931. " " " "	26 %	40.30%-át
1932. " " " "	29 %	28.60%-át
1933. " " " "	21 %	22.50%-át
1934. évi emelkedés	2 %	22.75%-át
1935. évi emelkedés	4.8 %	23.84%-át
1936. évi csökkenés	0.43 %	23.74%-át

1927. évi forgalom
reált üzleteink
érték ei.

Nagyon jelentős forgalomemelkedésnek kell bekövetkezni, hogy ez vendéglőink (és szállodáink) gazdasági helyzetén javíton, hogy azok ismét rentabilis üzletekké váljanak. Mert gyakorlati tapasztalatból állapíthatjuk azt meg, míg a gazdasági helyzetnek legkisebb romlása teljes mértékű hatással van üzleteink forgalmára, addig a gazdasági helyzet lassú javulása, amit mostanában több vonatkozásban megállapítottak, csak nagy későn jelentkezik iparunkban mint forgalom-

javító tényező. Az ez évi idegenforgalom azokra az üzletekre volt hatással — ez különben természetes is — amelyeken az keresztülvonult, míg az idegenforgalomtól eelőző üzlet forgalma a beelőző fogyasztás további csökkenése miatt csak tovább romlott. Ezt különben előbbi adataink világosan mutatták.

Vendéglőseink üzleti forgalmának állandó romlásának hatékony tényezője volt a kifőzők, a hentesek, a korcsmák jogosulatlan vendéglői iparüzése és a termelői borkimerések, főképpen az ártelmelői kimerések alacsony árai. További súlyos tényezője a forgalomromlásnak a tisztviselői fizetéseknek a léte minimum alá leszorított színvonal. Vészhelyen, tespedő gazdasági életünk s vele a vendéglőiparé is, erőhöz nem is fog jutni mindaddig, míg a fizetések kérdését a kormány kedvezően meg nem oldja.

A valutapolitika hatásai.

A külföldiek zárolt pengőköveteléseit Nemzeti Bankunk 1933 április havában idegenforgalmi célokra felszabadította. Erről az eseményről joggal mondotta Bársony Oszkár, az IBUSZ vezérigazgatója, hogy ez a „felszabadítás korszakot alkotó fejlődést hozott idegenforgalmunknak”. De mert ez a felszabadítás csak

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRIGAZGATÓ: KLABER MIKSA

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.

TELEFON: 2-696-98.

VÁROSI IRODA:

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCA 15. SZ.

TELEFON: 1-142-62.

Nyugdíjgyesületi ügyben Bolgár titkárral értekezni lehet naponta 1—2 óra között.

Fellner Béla f. ü. v.

Első belvárosi szállodai, vendéglői és kávéházi személyzetekel közvetítő irada

Budapest, IV., Molnár u. 3. Telefon: 1-814-01

5—10% valutabevételt jelentett a Nemzeti Bank számára, az 1935 májusi rendelet az utazási pengócskek és a csoportos utazások terén új rendszert léptetett életbe. Külföldi eladásoknál 37%, belöldi eladásoknál 67% az az arány, amelyet aranyban, illetve konvertibilis valutában kell a Nemzeti Banknak beszolgáltatni. Ez az igazi oka annak, hogy a csoportos utazások az utazási irodák és a társasutazást rendező vállalkozók számára megdrágultak. Ha az elsődendő élelmiszerárak jelentős növekedése miatt a szállodai ellátási árakat valamivel javítani is kellett, mégis a szállodai áraknak alig van valami jelentőségük a valutáris viszonyok nagy eltolódásai mellett.

Az idegenturizmus iparoknak nagy sérelme az az egyenlőtlen elbírás, amely valutáris szempontból az egyes kereseti ágakat érinti. Ha búzát, vagy cukrot exportálnánk, akkor a maximális valutáris kedvezményt (felárat), sőt ezenfelül kivételi prémiumokat is élvezhetnénk. Ha a búza kenyér és a cukor feldolgozott alakjában itt, a hazai földön fogyasztatik el a külföldiek által, akkor fenti előnyök számunkra elérhetetlenek. Az egyenlő elbírálás elve megkívánja, hogy a szállodás- és vendéglopiár számára is hozzáférhetővé legyenek mindazok az előnyök, amelyeket a direkt export élvez.

A valutáris politika változásai is mutatják, hogy az ingadozó kísérletezések milyen behatást gyakorolhatnak a szállodák forgalmára és mily nagy mértékben fokozták a szállóipar kockázatos voltát. A legjobb reménységgel vállalt kötelezettségek teljesítését veszthetik és a legbiztatóbbaknak vélt beruházások elhízázóttaknak bizonyulhatnak, ha az önellátás szemlémben új és egymással ellentmondó rendeletek adatként ki.

Bársony Oszkár „aggodalommal tekint az 1937. év elé... olyan sok veszélyt tartogat a francia és svájci frank, a lira és hollandi forint, valamint a cseh korona leértékelése.” Az az összeomlás, amelyet az 1936. évi szilveszteri társasutazások megrendeléséinél elszüneteltünk, világosan és objektív számokban mutatja, hogy az aggodalom indokolt és a veszély kapunk előtt áll.

Az „Alliance Internationale de l'Hotellerie” budapesti munkája.

27 állam szállóiparának vezérkara gyűlt egybe 1936 november 23-án Ióvárosunkban, hogy itt az élőszó közvetlenségével megvitassák a guzsbakóttótt forgalomnak és az elvérző Hotellerie-nek helyzetét és hogy a felszabadulás és gyógyulás módjait kutassák.

Az idegenturizmus honorációjainak és előkelő műkedvelőinek megnyilatkozásait gyakarta az jellemzi, hogy atomvilágban élnek s felhőkben járnak. Mennyivel realisabb szellem uralkodott a világ szállóiparának értekezletén, amelynek elnöke, Sir Francis Towle megnyitójában azt hangoztatta:

„Do not expect too much!” — Ne várjunk túl sokat!

Magyar szempontból büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy míg Románia, Jugoszlávia képviselője sem voltak, míg Csehszlovákia népes delegációja néma

hallgatásba burkolódott, addig a kis Magyarország képviselője, Marencich Ottó, az AIH alelnöke, elvonalon küzdött. Az angol elnökön kívül az olasz Pinchetti, a német Gabler, a svájci dr. Seiler és a magyar Marencich emeltek a magvas vitát a legmagasabb színvonalra.

Milyen technikával dolgozik az ilyen nemzetközi szakértekezlet? Minden állam elveve benyújtja a maga féléves jelentését, mely sokszorosítva már minden delegátus birtokában van. A francia országéén ábecérendjében államról-államra haladva megvitatják a nemzeti jelentést. Ez a kitűnő módszer egyik titka a szállodások széles látókörének s az idegenturizmus minden vonatkozásában feltehető pontos és alapos tájékozottságának. Az AIH végrehajtóbizottságában a napkelteitől vakulásig tartó tárgyalás során nem hangzott el egyetlen üres szóbeli frázis sem. Itt nem lehet az azzal az általunk jól ismert módszerrel boldogulni, amelyet mi — pestiesen — „halandzsának” nevezünk. Elmélyülő studium, a téma abszolút ismerete, a pro és kontra érvek világos szembeállítás, a nemzetközi vonatkozások és összefüggések, hatások és visszahatások gyors felismerése, a nehézségek lényegének kiemelése, bámulatos gyakorlati érzék s mindezek felemel a művészetted nemesegett gondolat-közlési forma jellemzők az előadók.

Milyen történelmi sulya volt például a francia Ferreyrolles drámai közléseinek: a legutóbbi francia választásokkal egy különös, de általunk már 1919-ben jól megismert forradalom indult meg. Ez a vértelen revolúció feltorgatta a francia szállóipar rendjét. A baloldali kormány szabad kezet engedett a CGT-nek (Confédération Général du Travail). Ez a CGT kommunista szellemben nyomást gyakorol a munkaadókra és a közvéleményre. Sztrájkokat szerveznek, megszállják a munkahelyet, lefagyverzik a munkaadót. Párizsban és a francia fürdőhelyek szállodáiban már a proletáriátus diktatúrájával találkozunk. Moszkva úgynökei alapos munkát végeznek. Tüntetések rendeznek és magukkal ragadják az eddig megelégedett alkalmazottakat is. Minden 10 munkásra 1 munkás-küldött (bizalmi-férfi), akinek tárgyalásokkal eltöltött ideje is megfizetendő. Az egykor virágzó francia szállóipar megindult az elzúléllés lejtőjén....

A görög Petracopoulos emlékezett meg a spanyol szállodások tragikus sorsáról.

A nemzetek jelentéseinek kívül a tárgysorozat az egyetemes vonatkozású, aktuális kérdéseket is felölelte. Így a „Pénzügyi korlátozásokkal megbilincselte turizmus” keltette a legintenzívebb vitát. Osszeütőkötök az uralkodó gondolatok: mi helyesebb, vendég — ár u ellenében, vagy vendég — vendég ellenében? Olaszország és Németország között például vendég kontra köszön csereszívony áll fenn.

Az olaszok Hotel-Bon rendszerükkel még ebben a mai valutáris káoszban is, még az autarkia tobzóadásában is mintaszert szervezettel tudtak teremteni. Ez a rendszer Svájcban is kitűnően bevált.

A németek ellentétük a legvilágosabbban a „Kopt gegen Kopt” rendszert, mert ezek szerintük a márka romlására vezetne.

Teherautomobil Közlekedési Vállalat

SPECIÁLIS BORSZÁLLÍTÓ AUTÓK.
Telefon: 18-76-76.
BUDAPEST, IX, LONYAY UCCA 35.

Fülünkbe csengnek ma is a montecarlói Rolfonak, a fiatal szállodások egyik legtehetségesebbjének, logikus mondatát: „Vannak kis országok, melyek mérhetetlenül sokat áldoztak szállóiparukért és most, a korlátozások következtében lehetetlen helyzetbe kerültek. Az árunk és a vendégeknek cseréje könnyű lehet egyes nagy országok számára, de hallatlan nehézségeket jelent ama kis államok számára, amelyeknek nincs fejlett nagyiparuk és ahol a gazdasági élet alapjai éppen az idegenforgalom. Létérénkünk az idegenforgalom akadályainak eigördítése!”

A hollandi Bienen a határok túlbuzgó kellemetlenkedései s a vízumzaklatások miatt emelt szót. Az AIH újabb akcióját sürgette.

Csodálatos konstruktív erő nyilatkozott még az olasz Pinchetti kezdeményezésében: Be kellene hozni a nemzetközi hotel-kupon rendszert. Minden állam elfogadná ezt a szisztémát. Ezek a szelvények egy Általános Kompenzációs Kamarába kerülőnek, amely a nemzetközi áruforgalommal karöltve likvidálná a szelvényeket. Olyan klíringet kell találni, amely minden esetben érvényes. A „Hármas klíring” terve: Pl. Olaszországnak szüksége van német vendégekre, de nem vásárolhat ugyanennyi értékű német árut, mert arra nincs szüksége. Van azonban egy harmadik ország, amely nem tart igényt német vendégekre, ellenben német iparcikkekre van utalva. S van olyan árúja, amiben Olaszország behozatalra szorul.

Számunkra tragikomikusan hat a németek hivatalos osztályozása, amely a következő 3 csoportot állapítja meg:

- Hotel, Hospize, Gasthöfe,
- Fremdenheime,
- c) jüdische Häuser.

A „hotel”, „auberge” nevek törvényes definíciói érdekes tanulmányok és telfogások tárgyai voltak. Nálunk az erre vonatkozó rendelet 1937 január 1-én lépett hatályba. Ezért időszerű, ha felsorolom, hogy pl. a németek a „Hotel” név használatát a következő minimális technikai követelményekhez fűzik:

30.000 lakosnál kisebb helyeken legalább 20 ágy, nagyobb helyeken legalább 30 ágy. Hall vagy egy olvasó-írószoba. Étterem vagy reggeliző helyiség. Központi fűtés. Minden helyiségben villanyvilágítás. Csengő vagy fényjelző berendezés. Telefon, lehetőleg minden emeleten. 20 ágyanként 1 fürdőszoba. A szobáknak legalább fele részében folyó hideg és meleg víz. Iskolázott személyzet szakmai kiképzéssel, részben nyelvtudással, éjszakai szolgálattal. A „hotel” megjelölés tisztes és (ehrbár) üzemezetést tüntet fel. (Erről a magyar rendelet nem beszél.) Egy vendégszobának egy éjjel többször való kiadása tilos. A szállóüzem a Wirtschaftsgruppe tagja. A kereskedelmi cégjegyzékbe bevezetve kell lennie.

Az AIH azt ajánlja, hogy minden ország dolgozza ki: mi egy „hotel” és milyen ne legyen egy „hotel”.

A nemzeti szálloda-kézikönyvek egységesítésének gondolát nagy lépéssel vitte előre.

A borralaló örök problémájában mi, magyarok adtuk a legbecesebb tapasztalati anyagot.

Az egyes államok szállodai árairol az AIH titkársága szemléltető és áttekinthető tanulmányt mutatott be.

Az utazási irodák és a szállóipar kapcsolatai behatóan tárgyalattak.

A pénzügyi, a jogi, a törvényhozási, a munkaügyi problémákon kívül még technikai kérdések is előtérbe kerültek. Így a dán alelnök, Olseni ismertette a szállodák zajellenes küzdelmének eddigi eredményeit.

És elméjű vita indult meg arról, hogy miként lehetne a szállóipart ismét a prosperitás útjára vinni.

A végrehajtóbizottság legközelebbi ülése Párizsban lesz. Japán már most meghívta az AIH-t 1940-re. Így dolgoznak a japánok...

Marencich Ottó nélküli sohasem értük volna el, hogy az AIH Budapesten ülésezék. A magyar szállóipart nagy vezetőférfijának nemcsak a kezdeményezésért lehetünk hálásak, hanem a megrendezés, a keresztülvitel nagy sikeréért is. A forma és a tartalom egyaránt méltó volt hozzánk és az AIH nemzetközi jelentőségéhez.

Közszonettel tartozunk az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatalnak, Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának, a Gyógyhelyi Bizottságnak s minden idegenforgalmi szervezetünknek, amelyek anyagi és erkölcsi támogatásaikkal egyaránt előmozdították a forgalom felszabadítását, elfalazottságunk lebontását célzó verejtékes munkánkat.

És — last not least — hálátelten köszönjük meg a sajtó segítségét. A gondolatszabadság munkásai ösztönösen megérezték, hogy a világ szállóipar eszköze is és tokmérje is a nemzetközi forgalomnak, a békés együttműködésnek, a javak kicserélésének, a kultúrának s az egyetemes jólétnek.

Javasoljuk a t. Közgyűlésnek, hogy az AIH sikeres és eredményes értekezletének megrendezésében résztvevő, erkölcsi és anyagi támogatásukkal annak sikerét biztosító egyéneknek, hatóságoknak, intézményeknek és vállalkozásoknak hálás köszönetet szavazni méltóztassék.

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal.

Budapest idegenforgalmának mai nagysága kétségtelenül visszavezethető az iparunk idegenforgalmi járulékaival támogatott Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal buzgó, öntudatos propaganda-tevékenységére.

Siófoki Fogas szálló és nagyvendéglő

33 folyó vizes szobával, május elsejétől **berbeadó.**
Bővebbet: öv. Beldiné, Siófok.

Vennék National pénztárat

Ájantatokat „Üj vendéglős” jelgére a kiadóhivatalba kérek.

Szükséges, hogy a természeti szépségeink, kulturális kincseink, magának a világhírt szerzett magyar gasztronómiának, szóval mindannak ismeretét, amit nyújtani tudunk, megfelelő — a valót, az igazságot mindig szem előtt tartó — propagandával terjeszteni kell s a jó propagandával ezek látását, élvezését kívánatosá kell tenni.

A főváros példájára erre a bevált utra tért a kormány is, mikor az év elején megszervezte az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatalt.

A OMH szervezete feléleli a belső és külső utasforgalmat, módot és lehetőséget biztosít arra, hogy alapvető ügyekbe is — költségvetések, menetrend, díjszabás stb. — az idegenforgalom érdekében beleszólhasson. Anyagi alapot is biztosított a kormányrendelet az OMH számára és élére olyan kiváló férfit állított, mint dr. Tormay Géza államtitkár úr. Egy-szóval eredményes működésnek tárgyi és személyi lehetősége adva van. Nagyon természetes, hogy az OMH az első évben még nem fejthetett ki olyan munkásságot, mint egyes türelmetlenek ezt szerették volna. Komoly és alapvető munkának idő kell s ha idegenforgalmunk kívánatosá teszi egy ilyen hivatal minél intenzívebb és eredményesebb, állandó közreműködését, most már meg van a lehetőség erre. Propaganda munkának az erők egyesítésére, összhang biztosítására, tapasztalat szerint, nálunk Magyarországon vannak a legnagyobb nehézségei. Bizunk a hivatal jövőjében és kérjük, hogy munkássága során állandóan támogassa iparunkat, mert a jó és olcsó közlekedéssel és a jó szállóval és a jó konyhával áll vagy bukik a magyar idegenforgalom. Eppen azért, mert különösen vidéken, korszerű követelmények vannak, amelyeknek teljesítése a belső idegenforgalom hiánya miatt kieső bevétel miatt maradnak el, a magunk részéről legsürgősebb teendők a belső idegenforgalom útjainak megszervezését tekintjük. Ebből folyóan kérjük az OMH-t, hogy a legközelebbi években főképpen belső megszervezésen munkálkodjék s a külföldi propagandát egyelőre folytathatják azok, a Fővárosi Idegenforgalmi Hivatal, az IBUSZ és újságai, valamint szállodás és vendéglős tagjaink, akik ezt

annyi eredménnyel és nagy áldozattal végezték. A belső forgalmat előmozdítanak a következő intézkedések keresztül:

1. A különféle idegenforgalmi hatósági szervezet — a fővárosit kivéve — egyesítse s ezek dotációjával a maga büdzséjét erősítse.

2. Állapítsa meg az ország számbavehető üdülőhelyeit s oda megfelelő közlekedést biztosítson.

3. Ez üdülőhelyeken és a vidéki központokban a helyi idegenforgalmi bizottságokat szervezze meg s dolgoztasson ki számukra megfelelő működési szabályzatot, hogy ezek egységes elvek szerint működjenek.

4. Minimális költség keretében dolgoztasson ki hosszabb-rövidebb úti programot a belső idegenforgalom fejlesztése érdekében.

5. A mai Magyarországot ismertető szépirodalmi munkák kiadását támogassa, ilyenekre pályadíjat tűzőn ki, hogy a szépirodalom hatásos eszközeivel is föltenítse a belső idegenforgalmat.

6. A fejlődni kívánó szállodák és vendéglők számára hosszúlejáratú hitel biztosítása;

7. Evente kitüntetése ama fővárosi és vidéki szállodásoknak és vendéglősöknek, amelyek az idegenforgalom javára a legtöbbet és a legeredményesebben dolgoztak. Nem személyek, hanem üzletek kitüntetésére gondolunk, mintahogy ezt Ausztriában már régebben megvalósították (Landesprämierter Betrieb) és a becsúvágy fokozására alkalmazzák. Az OMH ilyen kitüntetései különösen a vidéket nemes versenyre ösztökéli, ami az ipar színvonalának megtartására, fejlesztésére kitünő hatással volna. Természetesen az erősítéseket és eredményeket mindig viszonylagosan kell elbírálni. Ha pl. egy vidéki, főkezesegény szállodás tízezer pengővel javítja szállodáját, ezt többre értékelhetjük, mintha egy fővárosi hatalmas szálloda akár félmilliót is investálna. Azonban ne csak a megújítás legyen a kitüntetés alapja, hanem más is, pl. a jó magyar konyha, kitűnően kezelt bor, a helyiségek magyaros díszítése, magyaros jellegű berendezés stb. stb.

8. Törvényes fölhatalmazása alapján tegye lehetővé a jogosulatlan szállodás és vendéglősipar üzését, mert ezzel nemcsak egy nagy terhet nehezen viselő ipart gyöngítene, hanem súlyos erkölcsi kárt okoznak ezek készületlenségükkel és kapzsiságukkal a magyar idegenforgalom jóhírének.

9. Végül minden alkalommal és minél hatásosabban képviselje a kormányban a magyar gazdasági élet szervezeteinek és képviselőinek a vízum eltörlésére vonatkozó általános kívánását.

A vízum.

E háborús csökevény megszüntetése érdekében az elmúlt évben sem történt semmi lényeges lépés. Csodálatos, hogy a külügyi bürokrácia milyen szívósan és milyen sikerrel ragaszkodik ehhez az erkölcsi és anyagi kárt okozó intézményhez, mitem törődve azzal, hogy ez megsemmisíti a drága propaganda eredményeit és tragikomikussá teszi idegenforgalmi erőfeszítéseinket. Kormányunk az angol viszonylatban próbát kezdeményezett. Ez a próba minden várakozást meghaladó mértékben sikerült, de az eredmény természetes következményeit még sem alkalmazták.

A vízum eltörlését a valutaleértékelések is sür-

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

Kőbányai Polgári Serfőzde
gyártmánya

Magyar Mezőgazdák Szövetkezele Borpincészete

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordótételekben.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. Borok beraklározása **BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40.**
 Telefon: 1-108-43. előnyös feltételekkel. Telefon: 1-112-36.

getik, kérjük tehát a külügyi kormányzatot, hogy végre tárja ki a külföldi utasok előtt Magyarország kapuit, nehogy helyrehozhatatlan kár érje a magyar idegentorgalmat és közzgazdaságot.

Az 1936 : VII. törvénycikk.

Az ipari közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1936. évi VII. tc.-ket az iparügyi miniszter úr az év július hó 16-án léptette életbe. Ezen törvény több vonatkozásban mélyen belenyúl az ipari életbe. Nevezetesen felemeli a tanoncúdiót, felemeli a szakbavágó gyakorlatot és az önállósítás eddigi feltételeit, a segédvizsga és a szakbavágó gyakorlatot a kötelező mestervizsga megkövetelésével megnehezíti. Mindezen intézkedésekkel a szakmai tanulmányok elmélyítése, másokkal a szakképesítés elvének megerősítése a cél.

Tagjainkat elsősorban a kötelező mestervizsga behozatala érinti. A mestervizsgálatoknak a rendje megállapított és maguk a mestervizsgáló-bizottságok az év folyamán megszerveztettek, úgy hogy ezentúl az iparengedélyt kérő már ezen mestervizsgáló-bizottságok előtt tartozik számat adni arról, hogy az önálló iparüzésnek nemcsak törvényes, hanem szakmai szempontokból is megfelel. A mestervizsgálatoknak — a végrehajtási utasítás szerint — célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó iparban annak gyakorláshoz mulhatatlanul szükséges szakismeretekkel és szakmabeli készséggel rendelkezik-e? Maga a vizsgálat elméleti és gyakorlati részből áll. Az elméleti részben számat kell adni a vizsgázónak a helyes üzletvezetés általános és részletes ismeretéről, az üzlet megszervezéséről, a kalkulálásról, a személyzettel kapcsolatos teendőkről; a gyakorlati részben pedig olyan készséget kell felmutatni, amelynek alapján az üzletet személyesen elvezetni és irányítani tudja. A mestervizsgák anyagát az iparügyi miniszter kis fizetekben akarja közzétenni, ebben a sorozatban fog megjelenni a szállodás- és vendéglősparól szóló füzet is, amely ha készen lesz és megjeleneik, nagyon fog lendíteni a bizottságok munkásságán és segíteni a vizsgázókon.

Fontos része és iparunkat igen közelről érinti a munkaegysítés sokat vitatott problémájának megközelítő rendezése. (15. §)

A jogosulatlan iparüzés elleni küzdelem, továbbá mikor az egyik ipar művelői a másik ipar terhére folytatnak meg nem engedett gyakorlatot, a megbízhatatlansági (19.) paragrafus életbeléptetésével számot-

tevő támogatást kapott. Nagy erkölcsi hiánya az iparos rendnek az a sajnos, általánosan tapasztalható tény, hogy saját egyéni érdekeit fölül helyezi az általános érdekeknek és az olyan haszonért, amellyel a jogosulatlan iparüzéssel magának megszerezhet, nagy áldozatot kell más tanult iparosoknak elszenvetni. A mi iparunk létét különösen aláásták a jogosulatlanul vendéglői ipar üzök nagy száma és amint majd a repülőbiztonságnak méltatásánál olvasható lesz, ezen paragrafus alapján törvényes üzletkörünket még erősebben fogjuk megvédeni.

A tisztességes ipar védelmét támogatja az ármobilás elleni küzdelemnek a lehetősége, amennyiben a törvény az ipartestületek előjárására ruházta azt a feladatot, hogy ármobilások esetén a kereskedelmi és iparkamaráknál az ezen célra megszervezett bizottságokhoz fordulhasson orvoslásért. (28. §.)

Különösen ez a két utóbb említett intézkedés nagyjelentőségű az ipartörvény második novellájában, mert ha szerény módon is, de megnyitottat a törvényes lehetősége annak, hogy az ipartestületek az ipar és tagjai érdekeit a mult hatástalan eszközzel szemben törvényes felhatalmazás alapján megvéddes és biztosíthassa.

Ugyancsak erkölcsi vonatkozásokban nagyjelentőségű az Ipartestületi Szék feladatának kibővítése és munkájának eredményességét bizonyára elő fogja mozdítani az, hogy pénzbírságolásának keretét 20 pengőről 100 pengőre emeli fel. (31. §)

Új rendelkezés a tanoncok szociális védelme, amennyiben a törvény elrendeli, hogy minden tanonc évente 14 napi szabadságot kapjon két részletben, fizetésével és más járandóságával együtt. Az iparstanoncok munkaerejének és egészségének védelmét, fenntartását fokozni fogják ezen rendelkezésnek betartása, amely kötelező és az ipartestületek által ellenőrizendők. Ez különösebb terhet a mi iparunkra nem ró, mert ha nem is általánosságban, de tagjaink nagy részénél hosszabb-rövidebb szabadságban eddig is részesültek a tanoncok.

Azonban az ipartörvény eme második novellájában iparunkat súlyosan érintő rendelkezés is van, amely főképpen gazdaságilag különösen hátrányosan érinti tagjainkat. A multban ipartestületünknek biztosítva volt az a jog, hogy az új iparengedélyek kiadásánál a közszükségletet megvizsgálhassa s az iparengedély kiadását — a Kamarával egyetértően — megtagadhassa, ha az új üzletalapítást a közszükséglet szempontjából fölösnek ítélte. Most ezen második novella 12. §-a ezt a lehetőséget megszüntette. Ma az

Kitünő a **Treher keksz** és a **Treher csokoládé!**

ipartestületet az iparhatóság már nem kérdezi meg közszükségleti szempontból, az iparengedélyek megadásánál ügyszólván a legteljesebb szabadság biztosított.

Az első konkrét esetben az iparhatóság határozatát megfellebbeztük és arra kértük a polgármester urat, hogy fellebbezésünket sürgősen intézze el, hogy abban az esetben, ha ő is ellenünk döntene, Magyarország a kereskedelem és közlekedésügyi minisztériumhoz fordulhassunk. A polgármester úr látván az ügynek gyakorlati jelentőségét, fellebbezésünket azonnal a miniszter úrhoz terjesztette fel s maga is döntést kért a fölvetett kérdésben.

Sajnos, a minisztérium megállapította azt, hogy az 1936-VII. tc. 12. §-a alapján az iparengedélyek kiadásánál a közszükségletek vizsgálatának nincs helye. Arra utasította ipartestületünket, hogy ha ezt az állapopot közérdekből nem tartjuk kielégítőnek, kérjük a vendéglők számának szabályrendeletben való megállapítását.

A polgármester úr ezen rendelet kézhezvétele után felhívást is küldött ilyen szabályrendelet előkészítése tárgyában, amellyel több ízben foglalkoztunk és a következő állásfoglalást terjesztettük elő:

1. Elvileg a zártzám (a vendéglők számának kerületenként szabályrendeletben való megállapítása) ellen vagyunk.

2. A zártzám a vendéglősiparban csak úgy felelhetne meg céljának, ha az nemcsak a vendéglős- és kávésiparra, hanem az egész vendéglátóiparra vonatkoznék: azaz a mondottakon kívül a korcsmáros és a kifőzőiparra, valamint a termelői borkiemlésekre is.

3. A zártzámon belül az egyes, konkrét iparengedélykéresek nem kerületenként, hanem kerületenként a közszükséglet szempontjából mind az ipartestület, mind a Kamara részéről elbírálandó legyen.

4. Gyakorlatilag a szállodák és vendéglők számának kerületenként való megállapítása kiverhetetlen.

A törvény által teremtett új helyzet tisztázása az 1937. év feladata marad. Mi minden erőnkkel és hozzáértésünkkel azon leszünk, hogy olyan intézkedést vívjunk ki, ami valóságos védelmére fog szolgálni iparunknak.

Az 1936.: V. törvénycikkét,

az új bortörvényt, a földművelésügyi minisztérium szeptember hó 14-én 70.000/1936. I/A. 2. szám alatt kiadott végrehajtási utasítással léptette életbe.

Az új bortörvényt tavalyi jelentésünkben méltattuk, amelynek végrehajtása azért késétt, mert az év elején az érdekeltek a megküldött végrehajtási utasítás tervezethez oly tömegű módosítást terjesztettek fel, amely az egész tervezet átdolgozását kívánta meg. Ipartestületünk szintén számos módosítást kívánt a rendeletben és főképpen az ellenőrzési eljárások enyhítésénél.

A végrehajtási utasítás ipartestületünknek két helyet biztosított a Borgazdasági Tanácsban, amelyre a kettős jelelést előjáráságunk Malosik Ferenc, Németh Aladár és Leiméter Ferenc, Blaschka János kartársaink személyében meg is tette. Idtartozóban meg-

említett még, hogy a budapesti Borvizsgáló Bizottságba a miniszter úr Gundel Károly kartársunkat nevezte ki.

Az új bortörvény határozatait most viszik az életben keresztül. Ez alkalomból, dacára annak, hogy a bortörvényben és a végrehajtási utasításban számos módosítás történt ipartestületünk kezdeményezésére a vendéglősök javára, de az új gyakorlat kifejlődésének kezdetén felhívjuk kartársainkat, hogy tapasztalataikról, amit a helyszíni ellenőrzések alkalmából és a vele kapcsolatos eljárások alapján szereztek és szereznek, állandóan tájékoztassák elnökségünket, hogy még a kezdet kezdetén tagjaink érdekében fellépésünk. Így a fellépésnek sikere inkább biztosítható, mintha később ez az eljárás állandósulni fog.

A minimális munkabérek.

Az év elején a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium fölívott bennünket, hogy tájékoztassuk iparunk alkalmazottainak kereseti viszonyairól.

Ezen tájékoztatást: gazdag tárgyi adatokat, statisztikai anyagot, más ipari munkások keresetével való összehasonlíthatóságokat, tehát tényeket felőlel emlékiratban (I. Magyar Szállodás és Vendéglős 1936:138. oldalától) megadtuk a kormányzatnak.

A minimális munkabér megállapításának gazdasági előfeltételei vannak, amelyeknek hiányáról, aki a való helyzetet és a tényeket mérlegeli, emlékiratunk alapján meggyőződhet. Minthogy a szükséges gazdasági előfeltételek iparunkban ezidőszert nincsenek meg, ezért a minimális munkabér megállapítása ellen foglalkozni állást. Állásfoglalásunk tisztán tárgyi és gazdasági alapon történt, amit emlékiratunk alábbi összefoglalása is igazol.

Eppen ezért iparunknak az az első kívánása a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrtól, ha a minimális munkabérek megállapításával foglalkozni fog, legyen egyes először is teljesíteni mindazon kéreéseinket, amelyek által iparunk kedvezőbb gazdasági helyzetbe jut.

Nevezetesen:

1. méltóztassék a kifőzőipart jelentéktelensége és azért, mert létét csakis állandó ipari kihatásokkal, a vendéglősipar jogosulatlan üzésével bírja biztosítani, a házi tevékenység keretében visszazsorfítani;

2. méltóztassék a korcsmárosipart közös előterjesztésünk értelmében megszüntetni s mindazokat a korcsmárosokat, akik a megállapítandó föltételeket igazolni tudják, vendéglősipari mestervizsgára bocsátani;

3. a záróirat illetően méltóztassék minisztériumának azon elvi állásfoglalását, hogyha egy helyiségben két ipart folytattak, a nyitvatartásban mindig a szigorúbb jogszabály alkalmazandó, az értemes kávéházakra is kiterjeszteni és elrendelni, hogy mindazon kávéházak, amelyek a vendéglős-iparengedéllyel a kávéházzal egy helyiségben éttermet tartanak, a vendéglőkkel együtt tartozzanak zárnai;

BÉRBEADÓ,

esetleg eladó Káptalanfürdőn (Balatonalmádi mellett) a strand és álmás mellett egy modern vendéglő. Érdeklődni lehet: Budapest, VII, Múrányi uccsa 46. I. 15., délután 3—6 óráig.

Steiner és Szimper
BUDAPEST, IX. ÜLLŐI ÚT 57. SZ. TELEFON: 1-306-29
SZŐBÁFESTŐK, MÁZOLÓK, DÍSZ- ÉS TEMPLOMFESTŐK

4. kegyeskedjék a pénzügyminisztériumnál, a földművelésügyi kormányzatnál a termelői borkimérések újból való szabályozására tett javaslatainkat támogatni;

5. kegyeskedjék azt a rendeletét hatályon kívül helyezni, hogy 25 literig bort vonaton díjmentesen lehet szállítani;

6. méltóztassék a belügyminiszter úrnál közbenjárni, hogy a belföldi utasforgalmat agyoncsújtó, személyenként 48 filléres bejelentőlap terhe megszüntetessék;

7. méltóztassék a külföldi utasforgalmat megbenéltó s a háború után a 18. évben immár tarthatatlan és visszássz vízumrendszer megszüntetését szorgalmazni;

8. méltóztassék a szállodaiparban az idegenforgalmi járulékok, a vendéglősiiparban az ásványvíz-és szikvízdózt — mint igazságtalanul megismételt forgalmi adókat — megszüntetni;

9. méltóztassék odahatni, hogy a háború óta felnőtt törekvő, fiatal és értelmes ipari nemzedékünk megszerezhesse azt a külföldi gyakorlatot és nyelvismeretet, amely egyrészt szakmánk növényének emelésére, másrészt az egyéni boldogulásnak, az átlagból való kiemelkedhetésének elengedhetetlen feltétele. Elszomorító és megdöbbentő, hogy amikor az állam és a főváros az idegenforgalmi bürokráciának hatalmas, túlméretezett és költségese szervezeteit állítja fel, ugyanakkor az idegenforgalmi iparban lépéssel kell keresni azokat a munkaeurókat, akik németül, vagy franciául, vagy angolul, vagy olaszul tudnak. Nem az új nemzedékben van a hiba, hanem abban az elzárkózásban, amely lezárja az iparos fiatalos előtt a sorompókat.

10. méltóztassék elrendelni, hogy a vendéglősök, akiknek a paprikafűszer világhíre és kedveltsége közzönhető és akik a paprika kivitelének lehetőségét megteremtették, mentesítenek az alól a burkolt, igen súlyos adó alól, amelyet a paprikaközpont által duplájára felemelt ár jelent.

Amennyiben a kereskedelmi miniszter új ezen előterjesztéseinket, amelyeket (a 10. pont kivételével) külön-külön annak idején benyújtottunk, teljesíteni kegyes lesz, ezáltal a magyar vendéglősiipart olyan gazdasági helyzetbe hozza, hogy adózási, ipari és szociális tekintetben kötelelességeit a legmesszebbmenően teljesíteni tudja.

E z k ö z é r d e k, mert az 1930. évi népszámlálás foglalkozási statisztája szerint a vendéglősiiparban belül a csak szállodás-, vendéglős- és kormárosipar országos viszonylatban 77%-os, Budapesten pedig 58%-os többségben van a vendéglősiipar más ágazataival (a kávé-, a kifőzdeipar stb.) szemben s idegenforgalmi hivatását így fogja maradéktalanul betölteni.

A minimális munkabérek megállapításának ezek szerint nincsenek meg a szükséges gazdasági előfeltételei

és nincsenek meg az újabb terhek áthárításának lehetősége, így a szállodás- és vendéglősiiparban súlyos gazdasági érdeksérelem nélkül nem vezethető az be, — amely állításunkat még a következő érvekkel va-gunk bátrak megerősíteni:

1. a természetben nyújtott szolgáltatásokkal: lakás, fűtés, világítás, takarítás, fürdő, ruhamosás, étkezés stb., vagy a fizetésekkel a létszámminimum biztosítása van;

2. a természetben nyújtott szolgáltatások nívója és értéke évek óta állandóan javult és a szállodákban szakszótársunk bevonásával tartott polgármesteri szemlék nyomán továbbra is javul;

3. a kereset a mindenkori foglaltságnak és látogatottságnak megfelelően változik és a gazdasági viszonyokhoz könnyen simul; a forgalom emelkedésével a kereseti viszonyok rögtön és automatikusan megjavulnak;

4. a begykorított személyzet olyan érték, amelynek együtt tartása érdekében a munkaadó áldozatot hoz, ami az alkalmazottak kereseti viszonyait jótékonyan befolyásolja; a kvalifikált személyzet keresete a létszámminimum messze meghaladja;

5. a szállodai alkalmazottak egy része háztartási jellegű alkalmazott (szobalány, szobaasszony, bér-szolga, inas stb.). Az egyforma elbírálás és versenyképesség kívánja, hogy ezeknek az alkalmazottaknak bérminimálizálása a magánháztartásokban alkalmazottakkal egyidejűleg történjék, különben a szállodák — tehát lényegileg a legnagyobb háztartások — a kisháztartásokkal szemben hátrányba kerülnek;

6. iparunkban a termelési költség, sajnos, nem standardizálható. A túlprodukción és a csökkent foglaltság következtében nagy a verseny, ennek folytán a szobaárak és egyéb szolgáltatások sem standardizálhatók; tehát a gazdasági sérelem nélkül a munkabérek sem minimálizálhatók;

7. a minimális munkabérek megnehezítik az alkalmazottak beosztásának megváltoztatását: ez a személyzeti kiképzés szempontjából káros volna, ami károsan hatna vissza az idegenforgalomra;

8. megnehezítené a kényszerszabadság alkalmazását, amely az adott gazdasági viszonyok mellett a munkanélküliség emelkedését elkerülhetővé teszi;

9. olyan időben jelentene újabb terhet, amikor áthárításra nincsen lehetőség és amikor egyéb kormányintézkedések (mint deviza-, vízumkorlátozások, stb.) a forgalom és bevételek csökkenésével járnak;

10. a szállodák jelentékeny része bérelt épületben van. Sem a bérlők, sem a bérbeadók a bérleti szerződések megkötésénél a minimális munkabérekkel járó újabb, át nem hárítható megterhelésekkel nem

Kíméletes mosás! Ragyogó tiszta fehérnemű!

A szálloda- és vendéglősiiparnak előnyös árak!

Visegrádi ucca 31.

Telefonszám: 2-900-79.

számolhattak. A bérminimálizálás a bérleti viszonyban elért stabilitást újból felborítaná;

11. egyenlőtlen versenyt támaszt a nagy-, közép- és kisüzemek között. A kisebb szállodák, penziók és vendéglők családi alapon dolgoznak, ilyen módon a minimális munkabérek kötelezettségéből gyakorlatilag megszabadulnának;

12. iparukban alkalmazott tanoncok, újabban túlnyomórészt középiskolát végzetek, igen tekintélyes hányaduk érettségizett. A kvalifikált személyzet kialakulását, amire különösen a nyelvtudás szempontjából van szükség, a rendelet gátolná.

Végeredményben mindent egybefoglalva:

minthogy nagyjában a nyújtott szolgáltatásokkal, az üzleti forgalom alapuló keresettel a megfelelő életstandard és ennek javulása biztosítva van;

minthogy a rossz gazdasági viszonyok által létrejött állapot, a felsorolt kormányintézkedések lehetőtlenné teszik az újabb terhek elhárítását;

minthogy — továbbá — a gazdasági nyomorúság következményeit a munkaadók is érzik;

minthogy, végül, az ipar egyéni és nem mechanizált, vagy tömegtermelési jellegű,

s minthogy az alkalmazottak munkabeje és ideje a legtöbbször — a forgalom csökkenése miatt — nincsen kihasználva s nem valóságos munkaidőt, csak készenlétet jelent,

a munkabérek minimálizálása közgazdasági-idegenforgalmi érdekből mellőzendő.

Az felsorolt tények, okok ma is teljes mértékben fennállanak, így a minimális munkabérek rendelettel való szabályozását továbbra is ellenezük.

A kötelező százalérendszer bevezetése.

Ügylátszott, hogy a minimális munkabér kérdése nyugodpontra került, mert a miniszterium tárgyi érveinek hatása alatt nyilván belátta egy ilyen mélyreható rendezés kereszttüvelének kockázatos voltát.

Április 25-én azonban, minden előzmény nélkül, ugyancsak a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium 2787—1936. I. számú rendeletével az érdekeltségekkel való előzetes közlés és tárgyalás nélkül, iparukban a kötelező százalérendszer bevezetését elrendelte.

Ez a rendelkezés a szezon kezdetén igen nyugtalanító tette tagjainkat, vegyes érzellemmel fogadta a közönség is, egyedül a munkásság látta diadalát ezen rendelkezésben.

A borralvól-kérdést két éven át igen behatóan tárgyaltuk a régi kereskedelemügyi minisztériumban, ahol éppen idegenforgalmi érdekből, külföldi tapasztalatok, belföldi adagyűjtés alapján meggyőztük a kormányzatot, hogy nem kívánatos ezt az ügyet rendeletileg szabályozni, maradjon meg ez továbbra is az alkalmazott és a közönség ügyének. A kötelező százalékos bevezetésének egyik nagy nehézsége éppen az a hármias vonatkozás volt, amely az üzlet és a személyzet, a személyzet és a közönség, végül a közönség és az üzlet között van.

A rendeletet eredeti szövegében több hiányossága és homályossága miatt nem lehetett volna keresztülvinni, miért is többrendbeli tárgyalás során a kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium magyarázó rendelkezést adott ki, amelynek alapján készség-

gel végrehajtottuk a rendeletet és hogy ez nagyobb zökkenő nélkül történt, annak egyik oka az is volt, amit halásan elismerünk, hogy a hatóságok a rendelkezés adminisztratív részét nem vették a rendelkezés lényegében keresztül volt vihető. Nehézségek, különösen nagyobb és bonyolultabb üzletekben, nemkülönben egészen kicsiny üzletekben bőven adódtak, de ezeket is az élet megszokottságát és ezáltal elviselhetőségét tette.

A munkásság később a rendelettel már nem volt megegyedve, de ez egyébként külföldön is, ahol a borralvól vagy a fakultatív rendszert a százalékrendszer váltotta fel, így volt, mert gazdasági kérdést világméretű alapon megoldani nem lehet.

Egyébünk munkásaink százalékos keresetét állandóan figyelemmel kísérjük és a hetente kért adatokat egy-egy alkalmazottra vonatkozóan kiszámítjuk és nyilvánlartjuk. Így 129 üzletből szerezzük be adatainkat, amely üzletek nagyságát és jelleg szerint a következőképpen oszlanak meg:

A 129 adatot szolgáltató üzletben

1 alkalmazott van	29-ben
2—5 alkalmazott van	52-ben
6—10 alkalmazott van	21-ben
11—15 alkalmazott van	18-ban
16—20 alkalmazott van	3-ban
21-nél több alkalmazott van	6-ban
Összesen 129	

Állandó jellegű üzlet	113
Idény jellegű üzlet	16
Összesen 129	

10% van bevezetve	93-ban
12% van bevezetve	31-ben
15% van bevezetve	5-ben
Összesen 129	

Az árak ellenőrzése.

A kormány 7450—1936. M. E. számú rendeletével az árelemzőbizottságot az árak rendszeres ellenőrzésével bízta meg abból a célból, hogy ezzel a közszükségleti cikkek indokolatlan áremelését megakadályozza.

A jelzett kormányrendelet a cél érdekében különleges felhatalmazást biztosított az árelemzőbizottság részére, amely tagjaink között nyugtalanságot okozott, ráemlékezvén az árvizsgáló bizottság elfogult működésére. Nem indokolatlan tagjaink nyugtalansága mert hiszen az élelmezésnyújtás valóban közszükséglet kiellégítése és az állandóan nagymértékben emelkedő piaci és egyéb árak beszerzési árai mellett, dacára annak, hogy ezt közönségére áthárítani nem tudja, mégis elsősorban van kitéve az „áremelés”-nek.

Csak néhány nyersáru árváltozását szemléltetjük az alábbi összeállításban. Tagjaink zöme kisvendéglős lévén és főképpen kevés pénzzel dolgozhatván, a kicsiben árakat tettük a vásárcsarnoki hivatalos árjegy-

Dietz M. bornyagkereskedő

Budapest, XI, Horthy Miklós út 31. sz. Telefon: 2.593-24.
Sziklapincék Budafokon, Petőfi út, Dunasor 32. szám.
Alapítva: 1890.

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 2-698-01.

zés alapján. Az időt nem válogattuk ki, mert az év első, középső és utolsó árjegyzéséből jegyeztük ki azokat, végül még csak azt jegyezzük meg, hogy aki az életből ismeri a piacot, az jól tudja, hogy a hivatalosan jegyzett árakon a jelzett árut nem, vagy igen ritkán lehet beszerezni, tehát ezek az árak nem valószínűsítéses árak, mert azok ezeknél magasabbak.

Íme a kimutatás:

Néhány főbb nyersanyag árváltozása 1936. I. 8 1936 VI. 10 1936 XII. 30 vásárcsarnoki hivatalos árjegyzés szerint

	kg-ja fillér	kg-ja fillér	kg-ja fillér
Fartó, puha hátszín la	100—200	160—240	198—260
Rostélyos, felső, f. pecsenye la	120—220	160—240	198—280
Gulyásnak való	60—120	80—130	80—140
Borjúcomb egészben	200—260	240—300	260—340
Borjúhús pörköltnek	90—160	100—160	130—220
Sertéskaraj la.	160—190	215—260	210—240
Clvasztani való szalonna	136—168	140—160	152—168
Savanyított káposzta	28—40	16—50	6—8
Ella burgonya la	12—14	10—12	7—8
Teatojás darabja	13—15	15—9	11—13

A „Szakszervezeti Értesítő” állandóan nyilván tartja egy öttagú munkácsalád élelmiszerszükségleteinek árváltozásait. Az év végi összefoglalásnál (1937. I.) megállapította, hogy az 1936. évben az élelmiszerek 1935. évvel szemben 7.91%-kal lettek drágábbak.

Ezzel a drágulási folyamattal szemben tagjaink árait még megközelítő módon sem tudták megjavítani, amelynek nyilvánvalóan káros következményei lesznek.

Mi már korábban, az év derekán bő adatokkal igazoltuk azt az árelemző bizottságnál, hogy a vendéglői árak nem kalkulált árak, hanem a közönség sovány keresetéhez alkalmazkodó. Ugyanezokor bemutatott a vendéglői árak kiszámításának módját is, amely a következő:

A vendéglős rezsiköltségét két csoportra osztjuk:

1. az írott rezsiere,
2. az íratlan rezsiere.

Az írott rezsi.

Az írott rezsi a könyvelésben mutatkozó üzleti kiadások összessége.

Ennek egy része független a forgalomtól. Mint pl. a házber (ha nem százalékos alapon fizetendő, t. i. a bevétel bizonyos %-ában.)

A zeneköltés, zeneorgonaj, vigalmidő, táncengedély rendőri stb díja, a lapok előfizetési díjai, üzleti nyomtatványok, az állandó személyzet fizetése, ellátása, OTI, MABI díjának fele, a biztosítási és a hirdetési díjak, az adók sokasága, italmérési illeték, ipartestületi, kamarai tagdíj stb.

Az üzletben fektetett saját vagy idegen tőke kamata.

Más része bizonyos mértékben a forgalommal arányosan változó, mint a fűtés, világítás, a konyhai tüzelés, a mosás, a jég, a leltár és felújítás, karbantartás.

Néhány olyan rezsitétel is van, amelyek a forgalomhoz igazodnak (bár némi kockázattal jár): a kiegészítő személyzet, alkalmi hirdetések stb.

Az íratlan rezsi.

Az íratlan rezsi alatt azokat az üzleti terheket értjük, amelyek a könyvelésből külön ki nem mutathatók.

A konyhán elpusztuló, elromló, elrontott, használhatatlanná lett, azután elcsent, jogosulatlanul elfogyasztott anyagok és a felhasználatlanul megmaradt készletek.

Ebből kiviláglik, hogy a vendéglői kalkuláción olyan tényezővel is — a romlással, a megmaradás következtében fölhasználhatatlanná vált ételek stb. — számolni kell, ami a kézművesiparban általában nincs.

Utolsó taggyűléseink szövezték az árak ellenőrzéséről szóló rendeletet, és felhívtuk tagjainkat, amit itt is megismétlünk, hogy minden olyan esetben, amikor áraitak a bizottság részéről vizsgálat alá vették, jelentsek nekünk, hogy egyöntetű eljárást tudjunk kezdeményezni.

Egyébként megnyugtatónkra szolgálhat, hogy az árelemző bizottságra a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr Gundel Károly kártársunkat is kinevezte, így képviselőnkül ott nem vagyunk.

Még megemlítjük, hogy Nagy Endre, a kiváló író egyik napilapban éppen a vendéglői árakkal kapcsolatban „Idegenforgalmi kesergő” címen cikket írt, amelynek nagy visszhangja lett. Ipartestületünk részéről Gundel Károly és Szilágyi Tibor dr. is résztvett a vitában, amelynek végén Nagy Endre lojálisan elismerte a vendéglősök igazát.

Az áruházak szabályozása.

A kereskedelmi életben sok panaszt fakasztott ki az áruházak terjeszkedése, amelyek a rendelkezésre álló nagy tőkével és a rezsizsároltságra alapján valóban komoly veszedelmét jelenteni a kiskereskedelemnek és mindazon iparnak, amelyet az áruházakon belül gyakorolnak. Az ipartörvény második novellája, az 1936. évi VII. tc. létrejövetelenek egyik motívuma volt az áruházak visszaéléseinek a megakadályozása. Ezen törvény alapján az évek óta vajdudó kérdés rendeztetett is (l. 33.340—1936. K. K. M. rend.), sajnos, ezt a kérdést a rendezés nyugvópontjára aligha viszi.

Az áruházak szabályozása a vendéglőspárt közelebről is érinti, mert minden nagy áruház vendéglőt is tart fent, amelyben még a fölhasználát és kiadott nyersanyagáraknál is olcsóbban szolgálták ki étellel-

ítállal az áruház vásárlóit, nyilván azzal az elgondolással, hogy az egyéb vásárlásoknál fogják ezen veszteséget behozni. Az áruházi rendelet visszaható erővel nem bír, így az áruházak vendégeiknek nehéz konkurencijával továbbra is küzdebnünk kell, azonban a rendelet gátatvet a jövőben annak, hogy az áruházak vendéglőt nyissanak, amennyiben áruházi engedélyt csupán az érdekelt kereskedelmi és ipari érdekeltségek meghallgatása után a miniszterium adhat ki. Mint-hogy Budapest kereskedelme több nagyobb áruházat úgy sem bírta ki, a szabályozásnak ez a rendelkezése gyakorlatilag kevés értékű és ennek kedvező hatása alig lesz érezhető. Mi elismerjük azt, hogy az áruházakban hosszabb időig tartózkodó vásárlók valami frissítőre rászorulnak, azonban teljessen elegendő lett volna az, ha az áruházakban csakis ilyeneket, alkoholtmentes frissítőket, friss és konzerv gyümölcsöket, gyümölcsleket és legfeljebb szendvicseket árúshatnának. Magyarországon probléma a gyümölcs értékelése. Az áruházaknak a magyar gyümölcspropagandába való bekapcsolásával maguknak üzletileg oly hasznos tevékenységet fejthetnének ki, amellyel más, a vendéglősiipar jogos magánérdekeit nem sértenék. A gyümölcspropaganda egyébként fontos közgazdasági probléma és érdek, kár volt az áruházak szabályozásával kapcsolatban erre nem gondolni.

Új szálló-építkezések.

A komoly és felelősségteljes jelentésekkel ellentétben egyesek állandóan új szálló-építkezések szükségességét hirdetik. A magyar szállóipar története azt mutatja, hogy minden új szálloda-vállalkozás első évtizedét fizetéképtelenség, vagy tőkemegsemmisülés jellemezte. A komoly tőkét még a következő két ok riasztja el: 1. Zárolt pengők esetleges felszabadítása szállodaépítési célokra elviselhetetlen versenylőnyt biztosítana azok számára, akik nem hazai tőkével vállalkoznának. 2. Állandóan napirenden van a főváros újabb szálloda-építése, annak dacára, hogy a fővárosnak már meglévő szállodája kedvezőtlen pénzügyi eredménnyel dolgozik. Hogy érezze magát a tőke biztonságban, ha a szállodaipar közüzemesítése létét állandóan veszélyezteti? Ily körülmények között kézenfekvő, hogy a komoly tőke inkább bérházéptkezéssel foglalkozik, amelynél mind az értékállóság, mind a kamatozás, valamint a bevételek folyamatosága sokkal biztosabb. Ha mégis találkoznunk nap-nap után szálloda-építési tervekkel, úgy ezeket rendszerint csak a fiktív tőke mozgatja.

Modernizálás.

Annál nagyobb szükség van arra, hogy meglévő szállóink megújítottassanak és hogy a modern technika minden vívmányával a legjobb minőségben felszereltesse. Sajnos, ennek a következő akadályai vannak:

1. A hosszújárátú, olcsó hitel teljes hiánya. Váltóhitelekkel nem lehet olyan investíciót végezni, amelyek amortizálására évtizedek szükségesek. Gazdasági életünk egyik betegségi tünete, hogy csak az

OTI és a MABI jöhetnek szóba hosszújárátú hotelek forrásoként. Am, ha az OTI és a MABI — legalább elvben — foglalkoznak is szállóipari kölcsönökkel, a fővárosi szállodákat már eleve kizárják.

2. A tatarozási adókedvezmények a szállóipar számára a gyakorlatban hozzáférhetetlenek. Míg a bérházak ezek az adókedvezmények valóban lendületet modernizálásokra tudtak ösztökélni, addig a szállóipari tatarozások a legdrágább és iparelles szemlemben bírftatnak el. De a rendelet maga is agyonüti a szállók és vendéglők lehetőségeit akkor, amikor forgalomnövekedés lehetőségeinek vagy céljának fennforgása esetében elveszi az adókedvezményt. Mintha a bérházásoknak nem az lenne a természetes célja és következménye, hogy általuk a forgalom emelkedjék. Mintha a bérházak megújítása nem abból a gondolatból indulna ki, hogy a bérházások a magasabb bérhoadékból lesznek amortizálhatók. Az iparelles rendelet és gyakorlat szükségessé teszi, hogy a szállodák és vendéglők tatarozása teljesen különálló rendeleteben szabályoztassék.

3. Az ipari cikkek és építkezési anyagok lényegesen drágulnak. Porcellán, üveg, ezüst, textilnemlért, fajtanszáruért, gépekért, villanyzerelési anyagokért stb. jóval magasabb árakat kell fizetnünk, mint a közép-európai többi szállodáknak.

A repülőbizottság működése.

Repülőbizottságunk ez évi tevékenységéről a csatolt két táblázat számol be. Az első táblázat összes ipari és italmérisi — kontáellenőreink által megállapított — kihágásokat havonta részletezve tünteti fel, míg a második táblázat a több kihágók (korcsmáros, hentes, kifőzők és termelői borkimérek) szerint részletezi azokat és a megisméllendő kihágásokat szemlélteti.

Az eredmény a legszebbben ítéli a bizottság tevékenységét, mert 1936-ban 407 ipari kihágást és 35 italmérisi kihágást állapítottak meg, míg tárgyalásra 496 eset került. Ha összevetjük az 1934. és 1935. évi kihágásokkal, akkor nemcsak azt állapíthatjuk meg, hogy repülőbizottságunk derekasan működik, hanem azt is, hogy e jogosulatan iparüzés valóságos rákente az iparunk testén, amelyet a legnagyobb odaadással, buzgóssággal és nagy anyagi áldozattal még csökkenteni is áll tudunk.

A repülőbizottság három évi működésének átnézete:

1934. évben 475 ipari és 82 italmérisi,
1935. évben 297 ipari és 66 italmérisi,
1936. évben 407 ipari és 35 italmérisi,

tehát ezen három évben összesen: 1179 ipari és 183 italmérisi kihágás, összesen 1362 eset állapítottott meg.

A vendéglősiipar általános gazdasági helyzetének jellemzésénél utaltunk a jogosulatan iparüzés kártevésire. Hogy miért romlik oly mértékben le a vendéglőknek a forgalma, annak okai között nem utolsó sorban szerepelnek ezek az ipari kihágások, amelyek elkövetői életeterejét szívják ki iparunknak. Ezek az

Kohn Mór

f. ü. v. **közvetítő az összes vendéglői és szállodai személyzetet.** — Megbízható feltérőket és konvhai személyzetet. — Budapest, VIII. Rakóczi út 47. sz. — Telefon: 1—339—21

II. TÁBLAZAT.
A REPÜLŐBIZOTTSÁG 1936. ÉVI MŰKÖDÉSE.

1936 évbén	Korcsmáros				Hentes				Kifőző				Termelői borkimőró			Egyéb kihágások			Összesen			
	első	második	harmadik	negyedik	első	második	harmadik	negyedik	első	második	harmadik	negyedik	első	második	harmadik	negyedik	első	második	harmadik	negyedik	ipari	telimérsi
	feljelentés				feljelentés				feljelentés				feljelentés			feljelentés			kihágás			
Január	2	—	—	—	13	2	—	—	5	2	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	27	2
Február	1	—	—	—	20	1	2	1	9	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	34	3
Március	11	—	—	—	10	3	1	—	5	1	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	34	1
Áprille	9	2	—	—	3	—	—	—	20	—	2	—	4	—	—	—	2	—	—	—	38	4
Május	4	2	—	—	—	1	—	1	67	20	—	—	4	1	—	—	3	—	—	—	98	5
Június	6	—	—	—	—	1	—	—	6	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	14	4
Július	13	—	—	—	1	1	—	—	5	1	1	—	4	—	—	—	1	—	—	—	23	4
Augusztus	3	2	—	—	1	—	—	—	10	2	2	—	1	—	—	—	3	—	—	—	23	1
Szeptember	2	—	—	1	—	1	—	1	11	3	—	—	7	—	—	—	4	—	—	—	22	7
Október	3	2	—	—	1	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	7	1	1	—	22	—
November	11	2	—	—	2	—	1	1	11	2	1	—	2	—	—	—	6	—	1	—	38	2
December	16	3	1	—	1	1	—	—	8	1	1	—	2	—	—	—	1	1	—	—	34	2
Osszesen:	81	13	1	1	52	11	4	4	162	33	8	—	31	2	2	—	33	2	2	—	407	35

Idegenforgalmi járulék.

Elszomorító, hogy iparunknak nemcsak a nagy közterhek kell viselnie, hanem még olyan speciális adóval is sújtanak bennünket, amelyek más keretségi ágban ismeretlenek. Így a bejelentőlapokon kívül az idegenforgalmi járulék fenntartása ellen küzdötünk, de eredmény nélkül. Meltánytalan, hogy speciálisan csak a szállóiparnak kell ezt a céladót fizetnie, amikor az idegenforgalomnak a hasznát a közlekedés, a bankok, az utazási irodák, a mulatók, a kereskedelem stb. sokkal nagyobb mértékben látják.

Iparunk gazdasági megszervezése.

(Közös borbászoló és paras jéggyár.)

Átgondolt terv alapján dolgozunk. Nemcsak úgy akarunk tagjaink segítségére lenni, hogy a testületi terheket csökkentjük, hogy teljes iparjogi védelmet nyújtsunk, hogy általános ipari ügyekben a tagok érdekében a hatóságoknál előterjesztéssel éljünk, hanem iparunkat gazdaságilag is megszervezni törekszünk már annyira, amennyire a törvény erre módot és lehetőséget biztosít.

Ebbeli törekvésünkben két fontos áru- illetve használati cikk együttes beszerzésének a lehetőségével foglalkoztunk majdnem az egész éven át. Egyik egy borszövetkezet létesítése, amely jó bort olcsón, szükség esetén hitelbe szolgáltatna tagjainknak, a másik egy iparos jéggyár alapítása.

Az elsőt egy különleges vendéglős-korcsmáros szervezetet volt célunk létesíteni, míg a másikat — a jéggyár — több jégtogyasztó ipar szükségleteiről, ugyancsak szövetkezeti alapon, gondoskodna. A tárgyalások befejeződéséhez közelednek. Az eddigi eredmények azonban üzletpolitikai okokból nem közölhe-

tők. Hihetőleg a borszövetkezet rövidesen megvalósul, amit azután nyomom követheti az iparos jéggyár alapításának komoly előkészítése. Ha ez a két terv valóság lesz, akkor ezeknek a már meglévő kettővel, a Vendéglősök Beszerzőjével és a Venkóká szikvizgyárral való együttműködését törekszünk biztosítani, amiáltal iparunk gazdasági megszervezésének alapvető munkáját végeztük el és amivel tagjainkat nagy gazdasági előnyhöz juttattuk.

A közhasználatú ipari cikkek és eljárások szabványosítása.

Tudvalevő, hogy a modern technikai eljárások és az újabb tudományos kutatások eredményeit célszerűen lehet, sőt kötelezőleg felhasználni az ipari életben. Ennek az előkészítésén dolgozik a Magyar Szabványügyi Intézet, amelynek egyes szakosztályaiiban beható vita alapján állapítják meg az egyes közhasználatú cikkek és eljárások szabványát.

Iparunkat közelebbről érinti ezen intézetnek porcellán- és üvegtárgyak, valamint a mosási eljárások szabványosítása — amelyekkel eddig foglalkozott — aminek előkészítésében hozzászólással szintén részt vettünk.

Az automatabilliárd

megadóztatásának megszüntetése, illetőleg enyhítése érdekében egész éven át tárgyaltunk. Legutóbb a kamarában, az érdekeltek között egy nagyobb tárgyalás folyt le, amelyen a kamara elnöksége kéretekkel a közbenjárásra, hogy ezen meltánytalan és a kisegizstenciákat sújtó rendelkezés visszavonassék, illetőleg a díjaknak elviselhető mértékig való csökkentése érdekében. Sajnos, az automatabilliárd-ügyben

minden igyekvésünk eredménytelen maradt, dacára annak, hogy Vajda Andor kartársunk nagy buzgóságot fejtett ki a cél érdekében.

Szakácsművészeti kiállítások.

A Magyar Szakácsok Körének mesterszakácsai ez évben is kilettek magukért. Még február havában folytatták a Vigadóban a közönség által annyira kedvelt és tömegesen látogatott kis ételkiállításokat. Az idén hal- és tojásételek bemutatóját rendezték meg a legnagyobb sikerrel. Legmagasabb siker munkájukat az év őszén, a berlini nagy nemzetközi szakácsművészeti kiállításon produkálták. A kiállításról szemléltető képeket számoltunk be lapunkban és az eredményt Malosik Ferenc elnök méltatta előljáráságunk november havi ülésén.

„E kiváló csapat vezére — mondotta az elnök — munkásságuk irányítója Gundel Károly kartársunk volt, aki a kiállítás egész tartalma alatt Berlinben időzött és a magyar konyháért, a magyar paprikáért és egyéb magyar termékeinkért egészséget is kockáztatott mértékben, reggeltől estig fáradhatatlanul, Gundel Károlyt jellemző lelkeséggel, tudással és tegyük hozzá, nagy hatással valóssággal megkoronázta mesterszakácsaink munkáját. Nem találok szavakat, hogy Gundel Károly kartársunk ezen nagyszerű munkáját méltassam. De bármilyen ékesen tudhám is méltálni nagy munkáját, az mégis csak szó maradna, amely a kimonóval elröpülne és később emlékeinkben csak halvány maradványa élne. Hála azonban, ezen munkásságának maradó emlékei is vannak: a magyar ételreceptok, német, francia, angol és japán nyelvű kötetek, amelyek nemcsak nemzeti konyhánk kitűnő és változatos jóságát hirdetik, hanem az ő nevét is megőrzik örökbe, míg a könyvek, az emberi kultúrának ezen kövei, megmaradnak, élni és hatni fognak.

Gundel Károlynak, a mi elismerésünkénél és köszönetünkénél nagyobb és maradóbb emléke az, hogy a magyar konyhának nemzetközi lérfoglalása az ő munkásságával örökre összekapcsolódott. Előljáráságunk mult évben egy kitűnő érdem alapított, amely már gipszmodellben kész, csak még nincs félbe öntve.

Igen tisztelt Előljárásági! Azt hiszem, az ipartestület hálájának és elismerésének első kitüntetettjei nem lehetnek mások, mint Gundel Károly kartársunk és kiváló, derék és áldozatkész munkatársai, akik Bécsben, Frankfurtban, Berlinben a legnagyobb sikert aratták és akik a legnagyobb kitüntetés, mind valamilyen aranyéremtől hazahozta.”

Az előljáráság ezen javaslatot lelkes egyhangúsággal határozta emelte és jelen közgyűlésünkön lenne feladatunk a kitüntető érdemek érdemes kartársunknak és mesterszakácsainknak, névszerint: Bajusz Ferencnek, Heinrich Antalnak, Hungler Bélának, Kránitz Viktornak, Lakatos Józsefnek, Marek Andrásnak, Posztobányi Istvánnak, Rákóczy Jánosnak, Réhberger Eleknek, Seitz Gusztávnak, Vári Lajosnak, Viktora Ferencnek átadni, sajnos azonban, ez alkalommal csak az okleveleket tudjuk kezeikbe adni, mert az érdem a közgyűlés napjáig nem tudták elkészíteni.

NAGY ÉS EICHNER R. T.

Szalámi, kolbászárú, húskonzervek és finom felvágottak gyára.
BUDAPEST, VI, PAULAY EDE UCCÁ 1. SZ. TELEFON: 12-48-36.

Szakiskolánk tevékenysége.

A szakiskolára vonatkozó jelentésünk az 1936. polgári évben két tanévnek munkáját foglalja magában és pedig az 1935—36. esztendőnek befejező részét és az 1936—37. tanévnek első felét.

Az 1935—36. esztendő különösen kiemelkedik jelentőségében az iskola rendes történetének keretéből, mert ebben az évben ünnepelte meg fennállásának negyvenedik évfordulóját. A felügyelőbizottság határozata értelmében ezt a június 24-én megtartott évzáró vizsgálaton ünnepeltük, amelyen a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot dr. Pintér Jenő tankerületi kir. főigazgató, a székesfővárost dr. Felkay Ferenc tanügyi tanácsnok és az iparkutatásügyi főigazgatóságot Jánosy János szakfelügyelő urak képviselték. A Jóbarátok Egyesületének elnöke, a Genfi Szövetség, a Magyar Szakácsok Köre, a Főpincérek Orsz. Egyesülete, a Portások Egyesülete elnökségükkel képviselték magukat, de különösen meleg köszönettel kell megemlékeznünk a sajtó képviselőire, amelyek részéről a legtekintélyesebb lapok kilődötték a fényes évzáróra munkatársaikait.

Az elméleti vizsgálatot követő gyakorlati bemutatások sorozata messze kiemelkedett a rendes bemutatások sorából és annak terjedelme és értéke méltó volt a negyven éves ünnepséghez. Külön ki kell emelnünk azt a nagyrétű elismerést, amit dr. Pintér Jenő főigazgató úr beszédében a magyar kultúra, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium nevében adott kifejezést azért a nagyméretű áldozatkészéért, amit a magyar szállodás-vendéglős ipartestület tagjai anyny megértéssel a magyar szakoktatás érdekében évről évre hoztak.

Az iskola munkáját ebben az évben is nemcsak a rendes fenntartási költségek keretében igyekeztünk teljesíteni, de a jubilárius évet külön jutalmak és ösztöndíjak kifizésével tettük emlékeztetéssé. Különös köszönettel emlékezünk meg a Dreher sórgyárak igazgatóságáról, valamint a Jóbarátok Szaktanfolyamáról, mindkettő nagy összegű jutalommal sietett tanulóink becsövágyát fokozni.

Az 1935—36. tanévben szakiskolánknak 215 tanulója volt és pedig az a) csoportban 132 tanuló, a b) csoportban 83 tanuló. A továbbképző-szaktanfolyamnak az 1935—36. tanévben összesen 43 tanulója, illetve hallgatója volt.

Az 1936—37. tanév első felének munkája szintén az 1936. polgári évnek jelentésébe esik, az iskola munkáját a szabályszerű beiratkozások vezették be. Szeptember 10-ével megindult a rendes oktató munka, amit jelentésünk napjára a hivatalos szüneteken kívül semmi sem szakított meg. A beiratkozás eredménye tanuló létszámban a múlt esztendővel szemben némi emelkedést tüntet fel, amennyiben ezideig beiratkozott 240 tanuló, a továbbképző szaktanfolyamra pedig 27 hallgató.

Tanulóink iskolai előtanulmányaik szerint következőképpen oszlanak meg:

6—8 elemi osztályt végzett ..	77 tanuló
1—3 középisk. osztályt végzett	43 tanuló
4 középiskolai osztályt végzett	109 tanuló
6 középiskolai osztályt végzett	10 tanuló
Erettségét tett	1 tanuló
összesen	240 tanuló.

A 27 továbbképző-szakintézményi hallgató közül	
6 elemít végzett	2 hallgató
4 középiskolai osztályt végzett	6 hallgató
6 középiskolai osztályt végzett	3 hallgató
Érettségitt tett	16 hallgató
	összesen 27 hallgató.

Külföldi gyakorlat lehetősége.

A háború óta felnőtt új generációnak nem tudtuk megadni a külföldi gyakorlatnak, nyelvtanulásnak azt a lehetőségét, amely iparunkban a boldogulás előfeltétele. Minden állam védi a maga munkanélküleit s ezért olyan nehézségekre bukkanunk, amelyeket csak állami segítséggel lehet megoldani. Hivatásainkban egyelőre kevés megértést mutatnak e nagyjelentőségű kérdést iránt. Ha egy-egy tehetséges és törekvő ifjú nagy nehézségek árán külföldön el is helyrezzünk, azok nétről-hetre bizonytalanságban vergődnek. Ha a szállóiparban teljes értékű munkaerő pótlást akarunk nevelni, akkor az államnak biztosítania kell a külföldi gyakorlat lehetőségét.

Hivatalos lapunk.

Hivatalos lapunk negyvenedik évtolyamát futotta ez évben. Külső köntöskében megszépült, belső, tartalmi nivójában emelkedve végezte kettős feladatát: tagjaink felvilágosítását, nevelését; kifejei, törekvéseink meggyőzését, ipari érdekeink védelmét, törekvéseink ismertetését. Ez évben költségek megtakarítása miatt kénytelenek voltunk terjedelmét kissé megszorítani, mert tavalyi 536 oldal helyett ezúttal 456 oldalon jelent meg változatlan, eredeti, a szakmát felvilágító és a külföldi viszonyokat ismertető cikkek százaival. Lapunk munkatársai ez évben is lelkes buzgósággal támogatnak bennünket s javasolják a tisztelt közgyűlésnek, hogy Ballai Károly szerkesztőnek, Bevilacqua-Borsódy Béla dr., Bolgár Menyhért, Czimmerer Istváné, Farkasfalvy Lajos dr., Fornády Elemér, Gundel Károly, Kolling Oszkár, Köhalmi György, Kritsalussy István dr., Malosik Ferenc, Marencich Ottó, Mazsáry Béla dr., Munczy Frigyes, Németh Aladár, Németh Ilona, Somogyi Ottó, Stein Sándor dr., Szilágyi Tibor dr., Tábori Kornél, Téglássy Ernő, Tökés Géza és Vajda Andor munkatársainknak hálás elismerését és köszönetét nyilvánítsa.

A szakirodalom.

Ez évben ismét néhány kiváló szakirodalmi munka megjelenéséről számolhatunk be. Legelesősorban megemlékezünk arról, hogy Gundel Károly magyar szakácskönyve ez évben jelent meg francia nyelven s így német, angol, japán és a legutóbb megjelent francia nyelven terjesztik világszerte a magyar konyhának kiválóságait mintegy száz válogatott magyar étel hiteles receptjével. Jelezzük, hogy ezen kis magyar szakácskönyv magyarnyelvű kiadása sajtó alatt van, amivel a magyar érdeklődők igényei lesznek kielégítve.

Kitűnő könyv Köves Tibor: „A csavargók menetrendje” c. munkája, amelyben új szempontokból foglalkozik a szerző az utazással, az idegenforgalommal.

Különös meghatottsággal említjük meg dr. Gundel Endre „Az idegenforgalom elmélete és gyakor-

lata” abszolút értékű tudományos munkáját, mert hiszen nálunk, Magyarországon ritka jelenséget dokumentál e mű: szerzője a Gundel-család harmadik generációjához tartozik és bár nem gyakorlatilag, de elméletileg édesapja és nagyapja hivatását szolgálja e kiváló munkával.

Kapcsolatunk a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségével.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségével az év folyamán olyan megegyezést létesítettünk, amely biztosítja azt, hogy általános érdeku ipari problémákban mind a Szövetség, mint az ipartestület közös alapon, együtt munkálkodhasson. Reméljük, hogy közös tellepéssel és egyetalkarással iparunk sorsán javítani inkább módunk lesz és reméljük továbbá azt is, hogy az anynyira szükséges egységes kari szemlellet ki fogjuk tudni formálni és végül, hogy társadalmi téren is, de főképpen a szakoktatás terén is eredményes munkát fogunk együtt előkészíteni és a megvalósításhoz vinni. Ez részünkről annál is könnyebb, mert minket mindig csak tárgyi szempontok vezetnek, személyi törekvéseink nincsenek, hiszen csak azt akarjuk, hogy az ipar legyen egységes, egységes mindentéle vonatkozásban.

Kitüntetések.

Az év folyamán a Kormányzó úr iparunknak egyik kiváló tagját, Gellér Mihály kártszűnkart kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki. Gellér Mihály az ó nagy-szabású vállalkozásaiavá, amelyeket fővárosunk idegenforgalmának javára és hasznára iparkodott beállítani, méltán részalógit ezen kitüntetésre, aminek fénye iparunkra is visszaharmlk.

Gundel Károly kártszűnkart a felsőház póttagjává választották meg s esetleges változás következtében arra van kilátásunk, hogy a törvényhozás felsőházában szakmánk egyik legnagyobb tudású és tekintélyű, valamint a magyar gasztronómiát legnagyobb eredményel terjesztő férfira vehet részt.

Pertik Béla távozása.

Folyó évben másfél évtizedes összeköttetés után el kellett válnunk Pertik Béla dr. iparhatósággi biztonksúktól, aki a XII. kerület előjárója lett. Dr. Pertik Bélának azt a másfél évtizedes munkásságát, amelyet iparunk vezetőivel karöltve ipartestületünk meg-szer-vezésében, megerősítésében kifejtett, nem kell méltatnunk, mert közismert tagjaink előtt. Ismerik mindannyian azt a szíves, barátságos jóindulatát, amely-lyel tagjaink és iparunk védelmét felkarolta. Azt a törekvésünket, hogy az üzleti körök rendezésével a vendéglátóipar más ágaiavál békés állapot teremtes-sék, Pertik Béla dr. nemcsak magáévá tette, hanem azt a polgármester úr, a minisztérium és a kamara előtt is állandóan és hatásosan képviselte. Nagyrésze van az ipari vitás problémák tisztázásában, amelyek-ben, különösen az utolsó évek alatt szinte állandóan résztvett. Előjáróságunk szeptember havi ülésén őszinte sajnálkozással és meleg, barátságos tisztetlettel búcsúzott tőlünk s mi reméljük, hogy új tisztetben — az előjáró urak havi értekezletein — értékesíteni fogja fővárosunk iparának javára gazdag tudását és

nagy tapasztalatát és ezen belül nem fog megelégedezni a szállodás- és vendéglőspar támogatásáról sem.

Kállay Albert az új iparhatósági biztos.

A polgármester úr utódjává dr. Kállay Albert tanácsjegyző urat nevezte ki. Kállay Albert dr. az iparügyi igazosztályban Pertik Béla dr. utódja és tanítványa, széles látókörű, nagy közgazdasági tudású férfiú, aki az ipari élet társadalmi vonatkozására íránt is nagy megértéssel viselkedik. Összinté tisztelettel üdvözöltük tisztelnek elfoglalásakor és nagy bizalommal tekintünk működése elé.

Taggyűlések.

Ez évben is rendeztünk együttes és kerületenkénti taggyűléseket, ahol az időszéri problémákat ismertettük és vitattuk meg. Programszéri elhatározásunk az, hogy minél sürűbben érintkezzünk tagjainkkal, sajnos azonban, állandó és halaszthatatlan különféle tárgyalások rendszerint megakadályoznak abban, hogy előre, hosszabb időre kijelöljük a taggyűlések rendjét. Annak sem láttuk különös gyakorlati értékét, hogy a kerületekbe kiszálltunk, mert tagjaink egyik-másik kerületben kevés érdeklődést mutattak. A jövőre negyedévente próbáljuk tagjainkat közös taggyűlésen tájékoztatni az ipar- és ipar-terület munkásságáról és az ipart érdeklő időszéri kérdésekről. Nagyon szeretnénk, ha ezen negyedévi taggyűléseken a tagok különösebb érdeklődést mutatnának, mert a taggyűlések napirendre hozott tárgyainak főképpen gyakorlati témák, amelyeknek megbeszélése, megismerése minden tagunknak legelőbb érdeke.

Pécéli Otthonunk.

Az év folyamán Otthonunk ápoljainak száma 23 volt, ketten meghaltak, évközben 3 főlvetett, úgy, hogy ezidőszert Otthonunkban 24 kártársunk van. Egészségi állapotuk kielégítő. E helyűtt is hálásan megköszönjük mindazon adományokat, amelyekkel vagy a testületet támogatták az Otthon fönntartásában, vagy ápoljainknak szereztek örömet. Különösen hálával, amelyhez az ápoljaink is csatlakoznak, köszöntjük a Jóbarátok Asztaltársaságának egész éven át tanúsított figyelmességét, amit ápoljaink kisebb gondjainak és szükségleteinek kielégítésével nyilvánítottak.

Halottaink.

Sorban ipari közeleti halottaink közül Peringer József kártársunk volt az első, akit ilthagyott bennünket. Peringer József repülőbiztonságunk igen hasznos tagja volt, akit agilitása miatt az elsősg utóbb kontár-ellenőrnök alkalmazott. Ebben a tisztségben buzgóságával és leleményességével különösen a termelői boikimérések visszaéléseinek leleplezésében tett sok hasznos szolgálatot tagjainknak. Hálála komoly vesztesége iparunk védelmi szervezetének.

Bereczky László, a Magyar Szakácsok Körének volt elnöke és a Magyar Szakácsnak éveken át szerkesztője, fiatalon, 42 éves korában hunyt el. Bereczky László a magyar gasztronómiának kiváló és lelkes munkása volt. Buzgalmával és láradhatatlanságával fő-

Elárusítás

gyári lerakásban. Szállodai és vendéglői ábrós, vásznárú, valamint mindennemű menyasszonyi kelegyek. — Kívánatra utazónkat vidékre is vételkénszer nélkül elküldjük. — **BLAU JENŐ** textilúru gyári raktár. Budapest, V, Gróf Tisza István ucca 11. Telefon: 1-806-43.

képpen kiállítások rendezésével szerzett elévülhetetlen érdemeket. Az ő nevéhez fűződik a budapesti szendvics-kiállítások és a bécsi, a frankfurti nemzetközi szakácskiállítások magyar részének megszervezése, amelyeken nagy sikerrel működött. Bereczky László társainak éppen e közgyűlésen adatnak át előjáróságnak határozatából az ipar-terület kitüntetési érmei, neki azonban már csak a sírjára tehetjük le hálás elismerésünk palmaágát.

Egy régi vendéglős-család utolsó vendéglőstaga, Elked József kártársunk karácsony másodnapján halt meg. Elked iskolai tanulmányai után az itthon szerzett szakmai ismereteit Amerikában, Angliában, Francia- és Olaszországban egészítette ki és a háborút megelőző években Moszkva legnagyobb hoteljének igazgatója lett. Elked József a maga kiváló szakmai tudásával, szerény és úri modorával méltón reprezentálta a magyar iparost külföldön, úgy, hogy Moszkvában a legmagasabb körök is bizalmukra méltatták és ezen összeköttetéseit a világháború kitörése után, mint civiltérnt, majd a dán Vörös Kereszt szolgálatában hasznosította hadifogoly magyar katonák érdekében.

Tagjaink közül ez évben meg elhunytak Benedek Márton, Benedikt Imre, Bogár István, Fixl Alajos, özv. Gigler Ferencné, Kálmán Károly, Klein Jónás, Kiss János, Kossa Gyula, Kugler Ferenc, özv. Kugler Ferencné, özv. Kunce Odónné, Molnár János, Maloschik Róbert, Nagy Zsigmond, Schmidt Konrád, özv. Varga Ferencné, Thoma István, id. Virág Ferenc érdemes kártársaink.

Nehéz, munkás élet után áldott legyen pihenésük!

Ipar-területünk ügyvitele és ügyforgalma.

Március havában, a közgyűlés után, a bizottságok szervezetét, az ügyiratok kezelésének és elintézésének rendjét, valamint a pénztári szolgálatot „ügyrendekkel” szabályoztuk. Ezzel és előzőben az egyes munkakörök megállapításával, amelyet a megbízott tisztviselők felelőséggel töltenek be, ipar-területünk adminisztrációjának zavartalanságát és biztonságát értük el és teljesítőképességét fokoztuk.

Egyébként az év folyamán:

Beérkezett és elintéztet nyert 3070 (taval 1492) ügydarab, ami az adminisztráció belterjességét igazolja, mert a ténylegesen elintéztet ügyiratok számát azért, mert az azonos tárgyakat egy szám alatt tartjuk nyilván, ennek legalább is a kétszeresére tehetjük.

Kötöttünk 115 (taval 145), felbontottunk 33 (32) tanszerződést.

Szegédvizsgára jelentkezett 60 (taval 77) tanonc, ezek közül a vizsgát eredményesen letették 58-an, három havi gyakorlatra visszautasítottunk 2 tanoncot. Szegédlevelet 58-at állítottunk ki.

Bekebeleztünk 148 tagot, a tagsága megszűnt 137 egyénnek, így tagjaink száma az 1936. év végén 59 szállodás és 1029 vendéglős, összesen 1088.

Munkakönyvet és ideiglenes igazolványt 439 (talvay 569) egyének állítottunk ki.

A békéltetőbizottság 40 munkaviszony-panaszt intézett el, ebből 37 panaszt véglegesen, 3 eset pedig fellebbezésre került.

Befejezés.

Az 1936. évi tevékenységünkről szóló jelentésünket befejeztük.

Jelentésünkben tárgyilagos mértékkel, a tényekhez igazodva változtunk munkásságunkat. Az elmúlt év mozgalmos volt iparunkra nézve, hiszen két nagy jelentőségű törvénynek, az ipari novellának, bortörvénynek, egy rendeletnek, a kötelező százelérendszert bevezetésének végrehajtása esik bele. Ha mérleget vonnak az elmúlt évi munkásság felett, az ránk nézve, úgy érezzük, kedvezőtlen nem lehet, mert ha lehetnek hiányai tevékenységünknek, azonban az összes ügyeket tisztázni iparkodtunk és ezen a téren mindent elkövettünk, hogy iparunk és tagjaink érdekeit teljes mértékben megvédehesük.

Ebben a munkánkban, készséggel ismerjük el, hogy a minisztériumok, a főváros és egyéb hatóságok részéről állandó jóindulatban volt részünk és ha vitáinkban nem is tudtuk teljes mértékben meggyőzni őket, de láthatóan mindig törekedtek tárgyalások érveiket felhasználni. Azért javasoljuk a tisztelt Közgylűlésnek, hogy mély tisztelettel és hálás érzéssel mondjon köszönetet Bornemisza Géza, dr. Fabinyi Tihamér és dr. Darányi Kálmán mint földművelésügyi miniszter uraknak; azonkívül Szendy Károly polgármester és báró Babarczy István és Kovácsházy Vilmos tanácsnok uraknak, dr. Kállay Albert iparhatósági biztosunknak és mindezen urakkal egyisorban dr. Molnár Sz. Dezső ügyész úrnak, aki egész éven át nagy elfoglaltsága dacára, mindenkor a legnagyobb készséggel és melegséggel vett részt munkánkban és támogatott jogi tanácsaival.

Javasoljuk még a tisztelt Közgylűlésnek, szavazon köszönetet a budapesti és az összes vidéki Kereskedelmi és Iparkamaráknak, az ipartestületek Országos Központjának az elmúlt évben mindenkor tapasztalt jóindulatú támogatásukért. Kérjük még a t. Közgylűst arra is, hogy fejezze ki háláját és elismerését a fővárosi és a vidéki sajtónak, hogy a vendéglősipar érdekében esetről-esetre, mindenkor sikra szólít.

Budapest, 1937. évi február hó 10-én.

AZ ELNÖKSÉG ÉS AZ ELŐJÁRÓSA.

Magunk hasznát és iparunk érdekét szolgáljuk, ha belépünk a Vendéglősök Szikvizgyára Szövetkezetébe!

II.

Az 1936. évi elszámolás és az 1937. évi költségvetési előirányzat.

A számtáblák ismertetése.

Az I. Táblázatban az elmúlt évi jelentésünk módjára összevontuk az 1936. évi előirányzatot, közvetlen mellette feltüntetjük az eredményt s a harmadik rovatban pedig az előjáróság által elfogadott 1937. évi költségvetési előirányzatot tüntettük fel.

Az I. Táblázat az ipartestület pénzkézelését négy fő rész alatt részletezi: I. Ipartestület, II. A szakiskola (ezen két fejezetnek a bevétele és kiadása az ipartestületnek szorosan vett bevételét és kiadását, illetoen az előirányzott összegeket tünteti fel), a III. a Bérházak, a IV. az Otthon pénzkézelését tünteti fel.

Ezen első számtáblázat eredményeit a két következő táblázatban összesítettük, és pedig a II.-ban az 1936. évi eredményt, a III.-ban az 1937. évi költségvetési előirányzatot; míg az Eredményszámát a IV., a Mérlegszámát pedig az V. Táblázat mutatja. Végül bemutatjuk a „Magyar Szállodás és Vendéglős” című lap 1936. évi elszámolását is, minthogy ennek az elmúlt évben önálló könyvelése volt és így sem a költségvetési előirányzatban, sem az ipartestületi számadásban sem szerepelhetett.

1936. évi számadás.

A számadás részletezése szerint — bár az egyes tételeknél összegekben le és fel változások voltak — végeredményben az előirányzott keretek között mozogtak kiadásaink. Így pl. a szorosan vett ipartestületi kiadásoknál:

	Előirányzott és tényleg kiadott összegek:	
a testületnél ..	42.460.— P	36.828.13 P
a szakiskolánál ..	15.688.— P	16.573.98 P
összesen:	58.148.— P	53.402.11 P
megtakarítás ..		4.745.89 P
végösszeg:	58.148.— P	58.148.— P

a többi címenek:

bérházaknál ..	17.247.— P	25.932.87 P
Otthonnál	14.000.— P	12.363.88 P
összesen:	31.247.— P	38.296.75 P
több kiadás ..	7.049.75 P	
végösszeg:	38.296.75 P	38.296.75 P

Ezen összeállításból kitűnik, hogy míg a szorosan vett ipartestületi kiadásoknál jelentékeny megtakarítás volt, addig a bérházaknál nagyobb túllépés történt. Ezen túllépés oka a fővárosi lakbérszabályzat értelmében keresztülvitt lakástatarozás, az Amerikai úti ház hiányainak sürgőszerű pótlása és javítása, a Lónyay uccai ház lépcsőházának és több szobának festése és egyéb javítása, valamint az ipartestület helyiségének renoválási költségei okoztak. Egyébként e túllépéseket az alábbi két kimutatás számszerint igazolja.

Acélbélyegzők (garanciával), rézhélyegzők (golddruck), elsőrendű kiviteiben, alfabetek és minden e szakmába vágó munkák gyorsan és pontosan készülnek.

WEISZ LIPÓT VÉSNÖK. VI. TERÉZ KÖRÜT 33. SZ.

Cifka József

pincegazdasági cikkek szaküzlete.
 Budapest, V., Vilmos császár út 43. sz. Telefon: 1—228—92.
 Borszivattyúk, szűrőgépek és az összes borkezelési anyagok.

K I M U T A T Á S

a IX. Lónyay ucca 22. sz. bérháza az 1936. évben „karbantartás” címén eszközölt kifizetésekéről:

Szobafestő és mázoló munkáért	P 3.295.93
Kömvés munkáért	P 565.39
Asztalos munkáért	P 2.760.68
Tetőjavító munkáért	P 80.—
Gáz- és vízvezeték javításokért	P 525.15
Villanyszerelesekért és javításokért	P 930.94
Kályha és etage-fűtés javításáért	P 632.96
Kéményseprés, égetés	P 138.12
Házvilágítás	P 293.67
Vízdíj	P 764.56
Tűz- és szavatossági biztosítás	P 63.79
Különféle apróbb javítások, leregítés stb.	P 1.322.54
Osszesen	P 11.373.68

K I M U T A T Á S

a XIV. Amerikai út 60. sz. bérháza az 1936. évben „karbantartás” címén eszközölt kifizetésekéről:

Szobafestés és mázolás	P 309.01
Tetőjavítás (átalakítás)	P 850.—
Vízvezeték és csatornázás javítás	P 118.—
Kömvés munkák	P 630.48
Házvilágítás	P 102.88
Vízdíj	P 180.38
Kéményseprés	P 32.—
Tűz- és szavatossági biztosítás	P 49.80
Új üstházért	P 120.—
Különféle apró javításokért	P 234.76
Osszesen	P 2.627.31

Tájékoztatásul megjegyezzük, hogy tagdíjbevételeinként az 1935. évi számadásban 51.074.37 P szerepel, míg ugyanezen évi Eredményszámlán ezen a címen 46.558.01 P van nyereségként elszámolva. Ennek az a magyarázata, hogy a számadásban az évszám alatt a legbefizetett tagdíjak vannak elszámolva, az Eredményszámlán pedig az 1936. évben kivetett tagsági díjak végösszege szerepel, tehát ezek szerint tagjaink tagdíjhátraléka 4.516.36 P-vel csökkent.

Mindezek alapján kérjük a t. Közgyűlést, hogy számadásainkat elfogadni és részünkre a telmentést megadni sziveskedjék.

1937. évi költségvetés.

Az 1937. évi költségvetési előirányzatunk a tényleges szükségletnek megfelelően az előző évi eredmény szem előtt tartásával készítettük. A múlt évi keretet a következő új tételek emelik:

a) a dologi szükségleteknél:

a szállodai szakosztálynál	13.000 P
a hivatalos lap előállítására	6.000 P
	19.000 P

b) a személyi kiadásoknál:

az ügyész úr tiszteletdíjára 500 P

A szállodai szakosztály régi kerete megszüntetett és most, mint a testületnek tényleges szakosztálya működik. A szakosztály szükségleteire azonban elégtelennek mutatkozott a szállodás tagjaink tagdíjai. A szakosztály intenzív működését föltétlenül biztosítani kell és a szállodástagok óhaja volt az, hogy az ipartestületi tagsági díjjal vonassék össze a tagsági pótdíj és együtt, a szükségnek megfelelő mértékben állapíttassék meg. Ezt célozza a III. számú indítvány, amely azonban a tagsági díj és a régi pótdíj együttes összegénél lényegesen kevesebb, tehát a szállodástagok tagsági terhein enyhít. Ez évben még csak keretkötségeként állítottuk be mind bevételeink, mind kiadásaink a kivetett 14.000 pengőt.

A lap költségeit még az 1935. évi költségvetésből kiemeltük, mert az önálló számadású intézmény lett. Így a lap kiadása az ipartestületnek 1935. és 1936. évben egy fillérjébe sem került. Minthogy azonban a lap önálló léte nem volt biztosítható, a hirdetésszerzést, a sajtóbizottság határozatából, házkizelésbe vettük, viszont bizonyos fedezetről előre kellett gondoskodnunk s azért állítottunk be a lap kiadására 6000 pengőt.

Az ügyész úr nemcsak önzetlenül viseli tisztét, hanem anyagilag is sokat áldoz testületünkre. Az elnöki tanács nem jutalmazásként, hanem elismerése és köszönete jeléül javasolta az előjáráságnak az iparhatósági biztos úrnak járó tiszteletdíjnak megfelelő összeg fővételét.

Mindezek után kérjük a t. Közgyűlést, hogy folyó évi költségelőirányzatunkat elfogadni sziveskedjék.

Budapest, 1937 február 10-én.

AZ ELNÖKSÉG ÉS ELŐJÁRÓSÁG.

Kérjük

kartársainkat,
csakis

hirdetőinknél vásároljanak

és vásárlásaiknál hivatkozzanak lapunkra!

I.

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
1936. évi számadása és 1937. évi költségelőirányzata.

BEVÉTELEK

KIADÁSOK

I. IPARTESTÜLET.

	1936. évi		1937. évi	1936. évi		1937. évi
	elő- irányzat	eredmény		elő- irányzat	eredmény	
Maradvány	8.131	42	8.131	42	7.443	44
Tagsági díjakból	40.600	—	51.074	37	51.000	—
Különféle járulékokból	800	—	825	—	1.000	—
Adóközbösségi hozzájárulás ..	5.000	—	4.000	—	5.200	—
Szállodai szakosztály	—	—	—	—	14.000	—
Kamat	80	58	237	25	250	—
Átmeneti tételek	—	—	191	48	—	—
a) Dolgi szükségletek:						
Általános költségek	3.200	—	3.892	83	4.000	—
Nyomtatványok	1.000	—	966	15	1.000	—
Posta- és telefonköltségek ..	2.000	—	1.820	31	1.800	—
Tagsági díjak és előfizetések	1.500	—	2.509	18	1.600	—
Fűtés, világítás	1.400	—	1.886	93	2.000	—
Tagdíjbeszedési jutalék	2.000	—	2.509	03	2.500	—
Zenejogi/f közöesség szükségli.	1.000	—	919	44	500	—
Berendezés kiegészítésére ..	1.200	—	551	80	500	—
Szállodai szakosztály szükségli.	1.000	—	1.063	61	14.000	—
Rendelkezési alap	1.500	—	1.472	45	1.500	—
Iparvédelem, borász. tanácsadó	6.090	—	5.208	87	7.000	—
Alapítványokra	1.000	—	130	—	1.250	—
Szaklap	—	—	—	—	6.000	—
Előre nem látott kiadások ..	500	—	—	—	—	—
a) Dolgi szükségletek össz.	23.300	—	22.990	60	43.650	—
b) Személyi szükségletek:						
Iparhatósági bizt. tiszteletdíja	500	—	500	—	500	—
Ugyész tiszteletdíja	—	—	—	—	500	—
Jegyző évi járandósága	5.400	—	385	—	5.400	—
Aljegyző évi járandósága	4.500	—	4.560	—	4.560	—
1 tisztviselő évi járandósága..	1.800	—	1.800	—	1.800	—
1 tisztviselő évi járandósága..	1.080	—	960	—	540	—
1 tisztviselő évi járandósága..	960	—	729	—	960	—
2 altitiz évi járandósága	2.400	—	2.400	—	2.400	—
1 altitiz évi járandósága	960	—	978	—	960	—
MABÍ díjak	1.500	—	1.534	53	1.600	—
b) Személyi szükségletek össz.	19.160	—	13.837	53	19.220	—
Ipartestület bevételei összesen	54.012	—	64.462	52	78.893	44
Ipartestület szükségletei együtt	42.460	—	36.828	13	62.870	—

II. SZAKISKOLA.

Segélyekből:									
1. Vallás és Közokt. Min-tól	600	—	—	600	—	—	—	—	—
2. Budapest Székesfővárostól	80	—	60	—	80	—	—	—	—
3. Keresk. és Iparkamartól	100	—	100	—	100	—	—	—	—
4. Orsz. Szövetségtől	—	—	803	43	—	—	—	—	—
Beiratkozásból, szaktanfolyam- ból, és könyvekből	1.600	—	1.948	20	1.900	—	—	—	—
Szakiskola bevételei összesen	2.380	—	2.911	63	2.680	—	—	—	—
Tantestület óradíja és az igazgató tiszteletdíjaira	10.160	—	10.224	—	11.160	—	—	—	—
Szaktant. tanfesz. tiszteletdíja	1.080	—	1.080	—	1.080	—	—	—	—
Levelezőköltségekre	3.168	—	3.168	—	3.168	—	—	—	—
Takarításra	380	—	380	—	400	—	—	—	—
Berendezésre, felszerelésre és karbantartásra	900	—	933	98	—	—	—	—	—
Osztályfőnöki díj	—	—	361	—	—	—	—	—	—
Általános költségekre	—	—	428	—	1.232	—	—	—	—
Szakiskola kiadásai összesen	15.688	—	16.573	98	17.040	—	—	—	—

III. BÉRHÁZAK.

a) Lónyay u. 22. sz. bérház Bérékből	22.750	—	21.744	72	21.000	—	—	—	—
b) Amerikai út 60. sz. bérház Bérékből	5.342	—	4.887	02	4.800	—	—	—	—
Bérházak bevételei együtt	28.092	—	26.631	74	25.800	—	—	—	—
a) Lónyay u. 22. sz. bérház Karbantartásra	3.800	—	11.373	68	3.800	—	—	—	—
Adókra és illetékekre	12.340	—	11.408	98	12.000	—	—	—	—
b) Amerikai út 60. sz. bérház Karbantartásra	400	—	2.627	31	400	—	—	—	—
Adókra és illetékekre	547	—	522	90	523	—	—	—	—
Különféle díjakra (átburkolás) ..	200	—	—	—	—	—	—	—	—
Bérházak kiadásai együtt	17.247	—	25.932	87	16.723	—	—	—	—

Vigyázzunk egészségünkre és épségünkre. Baleset ellen védekezz!

BEVÉTELEK

KIADÁSOK

IV. OTTHON.									
	1936. évi			1937. évi elő-irányzat	1936. évi			1937. évi elő-irányzat	
	elő-irányzat	eredmény			elő-irányzat	eredmény			
Ellátásból	600	—	378	40	5.000			—	
Bájból, Jóbarátoktól és adományokból	5.300	—	4.698	36					
Kamat és osztalékból	100	—	68	65					
Otthon bevételei összesen ...	6.000	—	5.136	41		5.000			
Élelmezésre						5.833	19	14.000	
Ingatlan javítás és karbantart.						84	90		
Berendezés jav. és karbantart.						158	73		
Fűtés és világításra					14.000	1.623	24		
Ruházatra						461	—		
Gyógykezelésre						186	88		
Báli költségekre						2.154	84		
Különféle kiadásokra						1.861	10		
Otthon kiadásai összesen						14.000	—	14.000	

II.

1936. évi eredmény összesítése.

	Bevételek	Kiadások	Egyenleg					
			+	—	—	—		
I. Ipartestület	64.462	52	36.628	13	27.634	39	—	—
II. Szakiskola	2.911	63	16.573	98	—	—	13.662	35
III. Bérházak	26.631	74	25.932	87	698	87	—	—
IV. Otthon	5.136	41	12.363	88	—	—	7.227	47
Összesen	99.142	30	91.698	86	28.333	26	20.589	82
	91.698	86	—	—	20.889	82	—	—
Maradvány	7.443	44	—	—	7.443	44	—	—

III.

1937. évi költségelirányzat összesítése.

	Bevételek	Kiadások	Egyenleg					
			+	—	—	—		
I. Ipartestület	78.893	44	62.870	—	16.023	44	—	—
II. Szakiskola	2.680	—	17.040	—	—	—	14.360	—
III. Bérházak	25.800	—	16.723	—	9.077	—	—	—
IV. Otthon	5.000	—	14.000	—	—	—	9.000	—
Összesen	112.373	44	110.633	—	25.100	44	23.360	—
	110.633	—	—	—	23.360	—	—	—
Előirányzott maradvány	1.740	44	—	—	1.740	44	—	—

SCHILLINGER MIKSA
húskülönlegességek

Előkelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,
VII., Király-u. 15. Tel.: 1-428-66.

A „Magyar Szállodás és Vendéglős” című lap 1936. évi elszámolása.

BEVÉTELEK

KIADÁSOK

Hirdetési díjakból	11.559	23	Nyomda-költségekre	10.792	31
Szaknévsori hirdetésekben	3.098	46	Postaköltségekre	721	56
Előfizetési díjakból	41	20	Kiadványokra	653	39
Kiadványokból	424	96	Propaganda-nyomatványokra	916	27
Kamatból	7	40	Hirdetési jutalékokra	11	—
Átmeneti tételekből	678	38	Pénzbeszedői jutalékokra	523	16
Segélyekből:			Szerkesztői költségekre	1.200	—
Adóközösségtől	2.200	—	Írói díjakra	318	10
VEN-KO-KÁ-tól	100	—	Kiadóhivatali költségekre	1.695	81
Vendéglősök Beszerző csoportjától	1.200	—	Személyzeti fizetésekre	1.300	—
		3.500	Átmeneti tételekre	656	94
			Maradvány	355	81
			Postatakt. kez. költség és jutalék ..	45	28
		19.219	63		
				19.219	63

BALLAI KÁROLY sk.
jegyző, szerkesztő.

Könyvelésért: LENZ JÁNOS sk.

MALOSIK FERENC sk.
elnök

A számvizsgálóbizottság:

DÉNES MÁRTON sk.

HOFFMANN JÁNOS sk.

LENDVAI JÓZSEF sk.

KURTZ BELA sk.

BIRÓ DÉNES sk.

III.

Alapszabálymódosító indítványok.

Előjárásúgunk által alapszabályszerűen elhatározott és 28 napig kifüggesztett következő alapszabálymódosító indítványokat terjesztjük elő, kérjük a t. Közgyűlést, hogy azokat elfogadni és határozattal emelni szíveskedjék.

I.

Az ipartestület feladatairól szóló 2. §. utolsó bekezdése után, mint önálló bekezdés, a következő szöveg iktatandó:

„Tagjaink az ipartestületi Szék kijelölt tagjai útján történő ellenőrzése, hogy a tagok a náluk alkalmazott tanoncok és segédek foglalkoztatására vonatkozó rendelkezéseket megtartják-e?”

II.

Az alapszabályok 4. §. első bekezdésének második mondata helyébe a következő szöveg iktatandó:

„A felvételi díjak a következőleg állapíthatnak meg:

Szállodások részére:

20 szobáig	5 aranypengő
50 szobáig	10 aranypengő
80 szobáig	15 aranypengő
120 szobáig	20 aranypengő
150 szobáig	30 aranypengő
200 szobáig	40 aranypengő
200 szobán felül	50 aranypengő

Vendéglősök részére:

alkalmazott nélkül v. 1 alkalmazottig	5 aranypengő
5 alkalmazottig	10 aranypengő
10 alkalmazottig	15 aranypengő
15 alkalmazottig	20 aranypengő
20 alkalmazottig	30 aranypengő
30 alkalmazottig	40 aranypengő
30 alkalmazottig felül	50 aranypengő.”

III.

A felvételi és tagsági díjakról szóló 4. §. harmadik bekezdésének utolsó mondata „a felvételi díjat .....

„A felvételi díjat az iparos az iparrendély iránti kérelem véleményezése alkalmával az önkéntes tag felvételének napján egy összegben köteles megfizetni. Ha az iparhatóság az iparjogositvány kiadását megtagadja, az ipartestület köteles az erről kapott értesítés vételétől számított két napon belül a befizetett felvételi díjat visszafizetni.”

IV.

A tagok köteleseiről szóló 6. §. c) pontja után külön d) pontként a következő szöveg iktatandó:

„Köteles a tag eltűrni és előmozdítani saját műhelyében a Szék-ellenőrök helyszíni vizsgálatát, a nála alkalmazott munkások és tanoncok alkalmaztatási viszonyait illetőleg.”

V.

A 6. §-ban foglalt tagok köteleiségéhez a következő utolsóelőtti szakaszként iktatandó be:

„Az ipartestületi fegyelem megszegésének minősül az is, ha az ipartestület tagja az ipartestületi Szék

IV.

VESZTESÉG

Eredmény számla 1936. december 31-én.

NYERESÉG

Általános költségek	2.840	75	3.802	83	Bekebelezési díjak		2.041	—
irodai költségek	1.052	08	966	15	Tagsági díjak		46.558	01
Nyomatványok			1.820	31	Különléte járulékok		8	5
Posta- és telefonköltségek			2.509	18	Adóközösségi hozzájárulás		4.000	—
Tagsági díjak és előfizetések					Kamat		237	25
Fűtés	928	25	1.886	93	Amerikai úti bérház		1.736	81
Világítás	958	68	2.569	03				
Tagdíjbeszedési jutalék			1.063	61				
Szállodai szakosztály			1.472	45				
Rendelkezési alap			5.208	87				
Iparvédelem			919	44				
Zenejogdíj-közösség			3.145	15				
Leírások behajthatatlan tagdíjakért			130					
Alapítványok			551	80				
Berendezés kiegészítése			13.662	35				
Szakiskola			1.037	94				
Lánygy uccai bérház			500					
Iparhatósági biztos tiszteletdíja			11.803	—				
Személyzeti fizetések			1.534	53				
MABI—OTI járulékok			724	50				
Tiszta vagyon szaporodás (nyereség)								
			55.318	07			55.398	07

A Zár számadást és az Eredmény számla, valamint a Mérleg számla összes tételeit a könyvekben foglalt egyes számlák tételeivel összehasonlítottam és rendben levőnek találtam. Egyben igazolom, hogy a Mérleg- és Eredmény számla felállítás és maga az egész könyvelés a K. T. rendelkezéseinek, a szokásoknak és a gyakorlatnak mindenben megfelel.

SOMOGYI OTTÓ sk.
könyvelő.

(P. H.)

Dr. VARGHA LÁSZLÓ sk.
tszéki hites könyvszakértő.POTZMANN MÁTYÁS sk.
pénztáros.BALLAI KÁROLY sk.
jegyző.

(P. H.)

MALOSIK FERENC sk.
elnök.

DÉNES MÁRTON sk.

HOFFMANN JÁNOS sk.

LENDVAI JÓZSEF sk.

KURTZ BÉLA sk.

A számvizsgálóbizottság:

BIRÓ DÉNES sk.

V.

VAGYON

Mérleg számla 1936. december 31-én.

TEHER

Pénztár készlet	2.213	79	24.927	94	Otthonnak tartozunk		194	48
Postatakarékpénztári követelés	163	81	5.056	—	Átmeneti tételek		3.145	15
MOKTÁR követelés			9	84	Behajthatatlan követelésekre tartalék		280.614	50
OTthon postatakarékpénztári követelés			175.000	—	Tiszta vagyon			
Lánygy ucca 22. számú bérház			10.000	—				
Amerikai út 60. számú bérház			3.035	60				
Berendezés			62.903	03				
Folyó számla (tagdíj) követelés			500	—				
Willburger Károly előleg követelés			308.882	07			308.882	07

A Zár számadást és az Eredmény számla, valamint a Mérleg számla összes tételeit a könyvekben foglalt egyes számlák tételeivel összehasonlítottam és rendben levőnek találtam. Egyben igazolom, hogy a Mérleg- és Eredmény számla felállítás és maga az egész könyvelés a K. T. rendelkezéseinek, a szokásoknak és a gyakorlatnak mindenben megfelel.

SOMOGYI OTTÓ sk.
könyvelő.

(P. H.)

Dr. VARGHA LÁSZLÓ sk.
tszéki hites könyvszakértő.POTZMANN MÁTYÁS sk.
pénztáros.BALLAI KÁROLY sk.
jegyző.

(P. H.)

MALOSIK FERENC sk.
elnök.

DÉNES MÁRTON sk.

HOFFMANN JÁNOS sk.

LENDVAI JÓZSEF sk.

KURTZ BÉLA sk.

A számvizsgálóbizottság:

BIRÓ DÉNES sk.

A „Magyar Szállodás és Vendéglős” című lap 1936. évi elszámolása.

BEVÉTELEK

KIADÁSOK

Hirdetési díjakból	11 559	23	Nyomda-költségekre	10 792	31
Szaknévsori hirdetésekben	3 008	46	Postaköltségekre	721	56
Előfizetési díjakból	41	20	Kiadványokra	653	39
Kiadványokból	424	96	Propaganda-nyomatványokra	916	27
Kamatból	7	40	Hirdetési jutalékokra	11	—
Átmeneti tételekből	678	38	Pénzbeszedői jutalékokra	523	16
Segélyekből:			Szerkesztői költségekre	1 200	—
Adóközösségtől	2 200	—	Írói díjakra	318	10
VEN-KO-KÁ-tól	100	—	Kiadóhivatali költségekre	1 695	81
Vendéglősök Beszerző csoportjától	1 200	—	Személyzeti fizetésekre	1 300	—
		3 500	Átmeneti tételekre	656	94
			Maradvány	355	81
			Postatak. kez. költség és jutalék ..	45	28
		19 219		19 219	63

BALLAI KÁROLY sk.
jegyző, szerkesztő.

Könyvelésért: LENZ JÁNOS sk.

MALOSIK FERENC sk.
elnök

A számvizsgálóbizottság:

DÉNES MÁRTON sk.

HOFFMANN JÁNOS sk.

LENDVAI JÓZSEF sk.

KURTZ BÉLA sk.

BIRÓ DÉNES sk.

III.

Alapszabálymódosító indítványok.

Előjárásunk által alapszabályszerűen elhatározott és 28 napig kifüggesztett következő alapszabálymódosító indítványokat terjesztjük elő, kérjük a t. Közggyűlést, hogy azokat elfogadni és határozattá emelni szíveskedjék.

I.

Az ipartestület feladatairól szóló 2. §. utolsó bekezdése után, mint önálló bekezdés, a következő szöveg iktatandó:

„Tagjaink az ipartestületi Szék kijelölt tagjai útján történő ellenőrzése, hogy a tagok a náluk alkalmazott tanoncok és segédek foglalkoztatására vonatkozó rendelkezéseket megtartják-e?”

II.

Az alapszabályok 4. §. első bekezdésének második mondata helyébe a következő szöveg iktatandó:

„A felvételi díjak a következőleg állapíthatnak meg:

Szállodások részére:

20 szobáig	5 aranypengő
50 szobáig	10 aranypengő
80 szobáig	15 aranypengő
120 szobáig	20 aranypengő
150 szobáig	30 aranypengő
200 szobáig	40 aranypengő
200 szobán felül	50 aranypengő

Vendéglősök részére:

alkalmazott nélkül v. 1 alkalmazottig	5 aranypengő
5 alkalmazottig	10 aranypengő
10 alkalmazottig	15 aranypengő
15 alkalmazottig	20 aranypengő
20 alkalmazottig	30 aranypengő
30 alkalmazottig	40 aranypengő
30 alkalmazotton felül	50 aranypengő.”

III.

A felvételi és tagsági díjakról szóló 4. §. harmadik bekezdésének utolsó mondata „a felvételi díjat .....

„A felvételi díjat az iparos az iparendély iránti kérelem véleményezése alkalmával az önkéntes tag felvételének napján egy összegben köteles megfizetni. Ha az iparhatóság az iparjogositvány kiadását megtagadja, az ipartestület köteles az erről kapott értesítés vételétől számított két napon belül a befizetett felvételi díjat visszafizetni.”

IV.

A tagok köteleseiről szóló 6. §. c) pontja után külön d) pontként a következő szöveg iktatandó:

„Köteles a tag eltűnni és előmozdítani saját műhelyében a Szék-ellenőrök helyszíni vizsgálatát, a nála alkalmazott munkások és tanoncok alkalmaztatási viszonyait illetőleg.”

V.

A 6. §-ban foglalt tagok köteletségéhez a következő utolsóelőtti szakaszként iktatandó be:

„Az ipartestületi fegyelem megszegésének minősül az is, ha az ipartestület tagja az ipartestületi Szék

idézésére nem jelenik meg, illetve távolmaradását elfogadható módon nem igazolja."

VI.

Ugyanezen paragrafus utolsó bekezdésének első mondatában meghatározott „20 pengő” pénzbüntetést „100 pengő”-re helyesbítendő.

VII.

A közgyűlés hatásköréről intézkedő 11. §. 3. bekezdésének a következő mondata helyett: „továbbá az iparos és mestervizsgáló bizottságok tagjainak” helyébe „a szék ellenőrző tagjainak” változtatás vezetendő. Ennek megfelelően az említett paragrafus 3. bekezdése a következőképpen fog alakulni:

„3. az ipartestület elnökeinek, alelnökeinek, előjárósága, számvizsgáló és egyéb bizottságok tagjainak, továbbá az ipartestületi szék ellenőrző tagjainak, valamint a tanoncvizsgáló bizottság elnökeinek, alelnökeinek és tagjainak megválasztása."

VIII.

Az ipartestületi előjáróság feladatairól szóló 12. §. második bekezdése után új pontként a következő veendő fel:

„Az ipartestület előjárósága a mestervizsgáló bizottságba 3 évi időtartamra a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara vonatkozó felhívásában megjelölt létszámú bizottsági tagot választ, akik az illetékes mestervizsgáló bizottság elnökeinek, alelnökeinek kezébe fogadalmat tesznek."

IX.

Az ipartestületi Székéről intézkedő 22. §. végén önálló bekezdéssel a következő szöveget kell csatolni:

„Az ipartestületi Szék a közgyűlés által megválasztott ellenőrző tagjai útján ellenőrzi azt, hogy az ipartestület tagjai a náluk alkalmazott tanoncok és segédek foglalkoztatására vonatkozó rendelkezéseket megtartják-e?

Erré a célra a közgyűlés 20 ellenőrző tagot választ, akik csak az ellenőrzést látják el, egyébként az ipartestületi szék működésében nem vehetnek részt.

Az egyes ellenőrzők feladatkörét, továbbá a helyettesét (az ellenőrközők közül) az ipartestületi Szék elnöke és alelnöke együttesen jelölik ki. Az ellenőrzők részére igazolványt kell kiállítani, amelyet az ipartestület felügyelőhatósága látta meg. Az ellenőrzők névsorát az ipartestület hirdető-tábláján 15 napra ki kell függeszteni.

Az ellenőrzőknek a hozzá beosztott tanoncot, vagy segédet foglalkoztatni ipartestületi rendes tagokat meg kell látogatnia. Az iparosnak az ellenőrző látogatásának időpontjáról előzetesen tudomása nem lehet."

X.

Az alapszabályok 4. §-ában a szállodások részére az 1937. évre a következő tagsági díjak állapíthatnak meg:

10 szobái	30 — P
20 szobái	50 — P
30 szobái	80 — P
50 szobái	120 — P
100 szobái	180 — P
150 szobái	400 — P
200 szobái	500 — P
200 szobán felül	900 — P

Az előjáróság határozata a lap kiadóhivatala ügyében.

Előjáróságnak t. é. február 10-én tartotta rendes havi ülését, amelyből — egyelőre hely hiánya miatt — a lap kiadóhivatala ügyében hozott határozatát a következőkben ismertetjük:

Malosik Ferenc elnök fölkérte dr. Molnár Sz. Dezső ügyész urat, hogy a dologban a sajtóbizottság és az elnöki tanács határozatát ismeresse meg az előjáróság tagjaival.

Dr. Molnár Sz. Dezső ügyész: Mindenekelőtt szakszerűen tartom, hogy az előjáróság teljes egészében ismerje meg a könyvszakértő és a kiküldött albizottság jelentését. Felkérem ezért Téglássy aljegyző urat, hogy úgy a könyvszakértőt, mint a kiküldött albizottság jelentését olvassa fel.

(Téglássy aljegyző felolvassa a könyvszakértői jelentést, majd a kiküldött albizottság jelentéséről felvett jegyzőkönyvet, mely utóbbit így hangzik:

Alulírottak magunkévá tesszük és mint a mi javastunkat (jelentésünket) terjesztjük elő, Molnár Mór hites könyvszámoló folyó évi január hó 25-én kelt jelentésének számbeli megállapítását, amely a „Magyar Szállodás és Vendéglős” című lap kiadására vonatkozó pénzügyi elszámolásokat tartalmazta. Kelt Budapestben, 1937 február hó 1-én. Malosik Ferenc s. k. Dénes Márton s. k. Holub Rezső s. k. és Vajda Andor s. k.)

Dr. Molnár Sz. Dezső: Megállapítom, hogy a könyvszakértő most felolvasott jelentését és a kiküldött albizottság jelentését a sajtóbizottság, azok egész terjedelmében, elfogadta.

Ezek mellett mindenkéltől lapunk hirdetésének ügyét és a vele kapcsolatos jogi helyzetet kell a mélyen tisztelt előjárósággal ismertetnem.

Amint tudjuk, 1934. év végéig lapunk hirdetésre szánt része, oldalanként 50 pengőért, bérbé volt adva. Ennek eredménye nem volt kielégítő, mert pl. 1934. évben mindössze 2417 P 30 fillér folyt be, holott a lap előállítási költsége a 6000 pengőt is meghaladta.

Más megoldás után kellett nézni. Breuer Géza ajánlatot tett hirdetések gyűjtésére oly módon, hogy az általa gyűjtött hirdetések befolyt díjának 50%-a őt illeti, ezenkívül behalászt munkájáért kap még további 5%-ot, míg a fennmaradó 45% a lap céljaira fizetendő be.

Ezen ajánlat elfogadása folytán az ipartestület előjárósága, a közgyűlés és a felügyeleti hatóság jóváhagyásával a lap 1934. év végéig kiemeltetett az ipartestület költségvetéséből, úgy hogy azóta a lap ügyeit a legfelsőbb fokozaton a sajtóbizottság intézi, mint az ipartestület költségvetésén kívüli álló ügyet. Hogy a sajtóbizottság e helyzet dácára mégis jelentést tett az elnöki tanácsnak és most az elnöki tanácsban keresztül az előjáróságnak, annak egyedül oka az, hogy a közméret sok mendemondával és gyanúsítgatásokkal szemben kellő megnyugtatóssággal kíván szolgálni.

A sajtóbizottság a mende-mondák hallatára küldte ki a könyvállás megállapítása céljából az albizottságot és ennek támogatására hites könyvszakértőt.

Ennek az intézkedésnek az eredménye a felolvasott szakértői és albizottsági jelentés.

Ha a jelentés végső számszerűségét nézzük, akkor kitűnik, hogy a lapnak a hirdetés díjából származó kinlevősége 30.219 P 49 f-t tesz ki. E kinlevőség megállapításán azonban a könyvszakértő és az albizottság nem vette számításba a jelentés első oldalán ismertetett 9608 P hirdetési összeget, mert az fiktív hirdetéseknek látszott.

Ezzel a fellételezéssel szemben Breuer Géza jogi képviselője azt állította, hogy tényleges hirdetésekéről, illetve részben már előzőleg törölt hirdetésekéről van szó, amit ő igazolni fog.

Hogy ez az igazolás miként sikerül, azt senki előre nem láthatja, de minél több tétel igazoltatik, annál magasabbra emelkedik a kinlevőség, ami a lapnak természetesen érdeke.

A sajtóbizottság második intézkedése ezek folytán az volt, hogy a kinlevőség behajtására Molnár Artur bankházat bízta meg, mert Breuer Géza a munkáját ebben az irányban is megszűntette. Együttal azonban felhívta a sajtóbizottság Breuer Gézát, hogy a könyvszakértő és az albizottság számszerű megállapításaira, valamint a fiktívnek látszó hirdetésekre vonatkozó észrevételeit tegye meg, bizonyítékaikat, saját elszámolásait produkálja, mert az elszámolás neki lett volna a kötelessége.

Itt említem meg, hogy Breuer Géza négy pert indított az ipartestület ellen.

Az egyik keresetében 20.731 P 92 ft perelt, mert állítása szerint szolgalmi jogviszonyban volt az ipartestülettel és a szolgalmát az ipartestület hibájából azért kellett megszüntetni, mert az előlegek folyósításának megtapasztalásával az ipartestület lehetetlenné tette az ő munkáját. A per folyamataiban van. Teljesen alaptalannak látom a vele érvényesített igényt. A második pert elszámolás, illetve 10.000 pengőre indította Breuer Géza, noha neki lett volna kötelessége elszámolni. Ezt a pert azonban szüneteltette. A harmadik perben 250 pengős óvadéknak kiadását kéri, amiben a tárgyalás 1937 február 23-ára van kitűzve. A negyedik pert Breuer Géza ügyvédje, dr. Erdős Ferenc indította 888 pengő iránt, melyben azon perek költségét igényli az ipartestületől, melyeket Breuer Géza indítottat általa a hirdetők ellen.

A sajtóbizottság ezeket a pereket nekem adta ki, teljesen alaposnak látszó védekezés kísérőben.

A sajtóbizottság harmadik intézkedése volt ebben az ügyben, hogy az adóközfösség által a lapnak kölcsön adott 25.000 pengőből még rendelkezésre álló 4670 pengőt, miután a lap most már más alapon dolgozik és feleslegessé vált, visszautaltatta az adóközfösségnek.

A finansziális helyzet tehát ezidőszáig az, hogy a lap tartozik az adóközfösségnek 20.330 pengővel, amivel szemben a künnlevősége a hirdetőknél több mint 30.000 pengő.

A hátralékosok felszólítása során mindössze 20 tagadta meg kötelezettségét, 300 pengő körüli összeggel.

A lap tartozása tehát fedezetlen látszik. Ma azonban senki sen tudhatja előre, hogy a 30.000 pengő künnlevőségéből mennyi folyik be és hogy a lap a kölcsönét mennyi idő alatt tudja belőle kifizetni.

A sajtóbizottság igyekszik a behajtás tempóját gyorsítani és ennek ellenőrzésekképpen elrendelte, hogy a befolyó összegekről havonta kapjon pontos értesülést, s ugyanakkor utálja át a befolyt összegeket az adóközfösségnek.

Ez tulajdonképpen, miután a lap költségvetésileg nem tartozik a testületre, a sajtóbizottság ügye. Másrészt a behajtás sikerét illetően jóváindulásba bocsátkoznunk nem lehet. De a felelősség kérdéses sem vehetjük fel, többek között azért sem, hiszen megőrülhetnek, hogy a behajtás sikere esetén valakit meg kell dicsérni. Mert az esetben a lap az ipartestületnek 2 éven át nem került semmibe, viszont a lap ezenfelül még valami tartalékok is gyűjtöit. Az is előfordulhat viszont, hogy a behajtás nem sikerül a várakozásnak megfelelően, amit azonban ma még senki sem láthat. Itélni tehát korai dolog.

Revier rendszerhez mellékösszegezős

használt National-pénztárak

a berlini National-gyár volt műszerészénéi.

Vétel. — Eladás. — Javítás. — Karbantartás.

KISS és SANDORI, VII, Akácia ucca 37—39

Miután az intézkedésre jogosult és azért felelős sajtóbizottság az előadottakkal kiúton minden szükséges és lehető intézkedést megtett és azok minden irányban megnyugtatók, ajánlhatom, hogy az eljáróság a sajtóbizottság jelentését vegye tudomásul.

Patz Antal: Érdeklődöm, hogy szabad-e a lapot bérbeadni a testületnek?

Dr. Molnár Sz. Dezső ügyész: Ebben a kérdésben az eljáróság és a közgyűlés határozott, a felelősségviselés hozzájárásával. Ezért maradt ki a lap ügye az 1935. és 1936. évi költségvetésből, amelyből kitűnőleg a lap céljaira akkor már semmi sem vétehető fel.

Patz Antal: Ki adta ehhez a vállalkozáshoz a pénzt?

Dr. Molnár Sz. Dezső ügyész: Múltotasság megkérdezi az Előadóztól. Különben, ha az Előadó erre felhatalmaz, én is közölhetem, (Előnk a meghatalmazást megadja.) Miután most fel vagyok hatalmazva, közölhetem, hogy a már említett adóközfösségi kölcsön használatát fel az intézőbizottság, Malosik, Holub és Gundel urak, tehát arra jogosított személyek útján. Azt hiszem, ez elég garancia?

Tájékoztatlanság megemlítem, hogy ha az előlegek, míg azokra a hirdetés díjak 50%-ából fedezet volt, nem folyósították volna, akkor a vitatott megállapodás alapján Breuer Géza joggal szüntette volna meg a működését és próbálkozhatott volna kártérítési igényekkel. De az ily irányú pere éppen azért lenne alaptalan, mert Breuer Géza hirdetés díjak fedezete nélkül igényelt további előleget. Aminek a megtapasztalása tehát jogosult volt a lap részéről.

Vajda Andor: Az ügyész úr az ismeretében azt mondta, hogy az intézkedés és a felelősség a sajtóbizottságra tartozik. Szükségesnek tartja e részben megemlíteni, hogy a sajtóbizottság a felelősség kérdését, ha a künnlevőség nem folyik be, külön fogja elődönteni. Nézete szerint ekkor azok a felelősek a sajtóbizottság részéről, akik intézkedtek.

Malosik Ferenc elnök: A sajtóbizottság meg fogja állapítani, hogy ki tartozik felelősséggel. De ezt csak annak idején teheti. Ami az én személyem, valamint Holub és Gundel urak személyét illeti, megnyugtathatom az urakat, nem fogjuk kivonni magunkat a felelősség alól.

Felteszem tehát a kérdést, hogy tudomásul méltóztatn-e venni a sajtóbizottság jelentését, melyet az elnöki tanács útján terjesztett az eljáróság elé és ahhoz hozzájárulnak-e?

Az eljáróság egyhangúlag tudomásul vette a jelentést és ahhoz hozzájárult.

A Budapesti Borvizsgáló Szakértő Bizottság megalakítása.

A földművelésügyi miniszter a bor előállításának, kezelésének és forgalmának szabályozásáról és a borharmadítás tilalmazásáról szóló 1936.V. tc. 48. §-a és a 70.000.—1936. F. M. rendelet 59. §-a alapján a budapesti borvizsgáló bizottságot megalakította, illetőleg tagjait kinevezte.

A bizottság elnöke Dicity Dezső kísérletügyi főigazgató, előadója Requinnyi Géza kísérletügyi főigazgató, titkárai dr. Mayer Kálmán min. s. titkár és dr. Konkoly-Thege Balázs min. fogalmazó lett. Míg tagjaivá a belügyminisztérium részéről dr. Kléb Gyula min. tan., a pénzügyminisztérium részéről dr. Tukacs Albert

DUBOVETZ EMIL

hűskülönlegességei

Előkelő szállodák, vendéglősök,
intézetek, szanatoriumok és
menzák szállítói.

BUDAPEST,
V., Lipót körút 17. Telefon: 1-263-08.

min. titkár, a kereskedelemügyi minisztérium részéről dr. Kacsóh Bálint min. o. tan., továbbá: dr. Baross Endre, dr. Csengery Pap Blér, Graf Ferenc, Gundel Károly, Kuhlmann László, Palugyay Ferenc, Pettenkoffer Sándor, Steingasser Pál és dr. Zóhls Arthur urakat nevezte ki.

A mértékhatolás ezévi rendje.

Felhívjuk kártársaink figyelmét, hogy a szokásos mértékhatolás ez évben fővárosunkban páratlan kerületekben eszközölés pedig:

február 8—28-ig az I. kerületben,
március 10-től április 8-ig a XI. kerületben,
április 19-től május 12-ig a III. kerületben,
május 22-től július 1-ig az V. kerületben,
július 12-től szeptember 25-ig a VII. kerületben,
október 4-től november 13-ig a IX. kerületben,
november 29-től december 28-ig a XIII. kerületben.

A mértékhatolás helye a kerületi előjáróságoknál tudható meg.

Érdes ipari munkások jutalmazása.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy az iparügyi miniszter a kamara területén olyan ipari munkások között, akik egy munkaadónál legalább 25 éve szolgálnak megszakítás nélkül, 50. életévüket betöltötték és eddig még miniszteri elismerésben vagy jutalomban nem részesültek, a kamara útján 30 darab 100 pengős jutalmat oszt szét. A kitüntetettek elismerő oklevelet is kapnak. A pályázat határideje 1937 március 15. A részletes pályázati feltételek, amelyeknek pontos betartásához a miniszter útj feltétlenül ragaszkodni, megkaphatók a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában (Budapest, V. Szemere uca 6) és megtekinthetők ipartestületünk hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt

gigantikus méretekben mutatja be az öt világrész iparának, az emberi észnek és kultúrának alkotásait, Magyarország külön kiállítási palotájában állítja ki remekait a magyar ipar és művészet.

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete, az Ipartestületek Országos Központjával és az Ipari Hírlapírók Testületével együtt tanulmányi utazást rendez a nagy világozománnyal, június 5-én kedvezményes különvonattal indul Ausztrián és Svájcban keresztül a párizsi világiállításra, ahonnan a francia és olasz Riviera csodás pompájú földjén át, az évezredek kultúrája városai városok megtekintése után érkezik vissza a különvonattal Budapestre.

Az útirány: Budapest—Wien—Zürich—Basel—Párizs—Marseille—Nizza—Monte Carlo—San-Remo—Milano—Venezia—Abbazia—Fiume—Zagreb—Budapest.

A 15 napos utazás teljes költsége 348 pengő.

(Ez az összeg magában foglalja a teljes vasúti költséget, napi háromszori bőséges étkezést, a jó és szolid polgári szállodai ellátást, borralvalókat, podgyászzállítást, adokat és két autókár-kbuzasztást Párisban.)

A tanulmányi út költségei heti 20 pengős részletekben is fizethetők.

Az utazásra már most lehet jelentkezni ipartestületünk központi irodájában, vagy az Ipari Hírlapírók Testületé titkárságánál (VIII, József krt 10—12. sz. II. em. 3. Távbeszélő: 1-334-55). Jelentkezéskor 50 pengő foglalót fizetendő.

A 15 napos utazás egész életre szóló élménye lesz a résztvevőknek, akik résztvesznek a magyar-francia és a magyar-olasz iparos tanácskozásokon is, azoknál megtekinthetik a külföldi szakmai látványokat.

Részletes program:

- Június 5. Indulás Budapestről Wien—Zürich—Basel-on át Párisba.
Június 6. Érkezés este Párisba. Unepélyes fogadtatás.
Június 6—10. Páris. A város megtekintése luxus autókaron.
(A Louvre, Eiffel-torony, Napoleon sírja, a Notre-Dame székesegyház, a Quartier Latin, a Montmartre, Cité Clémentel iparosműhelyzet stb.) Az ismeretlen Katona sirmemléknek megkoszorúzása. A világiállítás tanulmányozása. Kirándulási alkalom Versaillesbe és Trianonba.
Június 11. Érkezés Marseille-n át Nizzába.
Június 12. Monte Carlo. A játékkaszinó megtekintése.
Június 13. Egész nap pihenés San Remóban.
Június 14. Genova. A világhítkötő megtekintése.
Június 15. Milánó. (Dóm, Castello, Scala-Opera.)
Június 16. Venezia. A Szent Márk tér, Campanie, a Doge-palota stb. megtekintése és kirándulás a Lidóra. Unepélyes fogadtatás az olasz iparos szervezetek részéről.
Június 17—18. Fiume. Hajóút Abbáziába, ottphenés és alkalom tengeri fürdőzésre, kirándulásokra.
Június 19. Érkezés Zágrábon át Budapestre.

Lépünk be a nyugdíjgyeületbe.

Hogy a szerényebb anyagi helyzetben levő kártársaink a nyugdíjgyeületbe való belépést megkönnyítsük, miniszteri jóváhagyással az évi 600 pengős nyugdíjbiztosítást vezetik be. Ezután az 1 P kezelési díjon kívül havonta 6 P tagsági díj fizetendő, mely összeg összegyűjtésére a jelentkező kártársnak egy cimos nikkelperselyt adunk, melybe naponta egy fűsz fillért kell bedobni és így a hó végéig a 6 pengő könnyen összegyűjthető. Akik ily perselyre reflektálnak, levelezőlapon, telefonon vagy személyesen is az ipartestület helyiségében a hivatalos órák alatt Bolgár titkárnál jelentkezzenek.

Az új főpolgármester.

DR. KARAFIATH JENŐ m. kir. titkos tanácsos, v. vállás és közoktatásügyi miniszternek Budapest székesfőváros főpolgármesterévé történt kinevezését személye iránt való megbecsüléssel, őszinte örömmel és bizalommal fogadta a magyar vendéglátóipar.

Az új főpolgármester jelentős és tiszteletreméltó politikai és közéleti múltja jogos várakozással tölti el bennünket és hisszük, hogy mint nagyevű elődjé, jóindulatú és megértő támogatója lesz iparunknak.

Kinevezéséről előnkünk az előjáróság ülésén meleghangon emlékezett meg s annak egyhangúan hozott határozatából a főpolgármester urat iparunk és ipartestületünk nevében üdvözölte.

A szállodások és vendéglősök tanulmányútja a párizsi világiállításra, Franciaországba és Itáliába.

Május elsején nyílik meg a párizsi világiállítás, amely

ELADÓ betegség miatt egy **jómenetelű vendéglő**.
Cím megtehető a kiadói hivatalban.

Mi újság a borpiacon?

A borpiacon az árakban lényeges változás nem történt. Főleg olcsó borok iránt van érdeklődés. Az árak az Alföldön kisgazdánál 10%-os 12 fillér, 12%-os 14—15 fillér, 13%-os 16—18 fillér; uradalmaknál 10%-os 12—15 fillér, 12%-os 18—20 fillér, 13—14%-os 25—26 fillér literenként, fejte, ab pince. Hegyvidéken az árak aszerint igazodnak, hogy hol milyen mennyiség termelt. Móron könnyű áru 10%-os 20—22 fillér, nehezebb áru 25—27 fillér literenként. A Hegyalján a gyengébb áru 25—28, 14%-os új bor fejte 40—50 fillér literje ab pince. Balatonfüreden 50-től 65-ig minőség szerint. Egerben jobb bor 40—60 fillér, Villányban 24—35 fillér.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Az újévi malacodományok közlését kiegészítjük, amennyiben Dénes József Kovácsfi Sándor kartársunkkal közösen küldött otthonunknak egy szép malacot. Ezenkívül Szívós Zsigmond

és társai 20 pengőt, Kovács Gyula 20 pengőt, Wikhardt József 10 pengőt, Köhalmi György 4 pengőt adott az Otthon fenntartási alap részére.

Ezüstlakodalom.

Ipartestületünk széki tagja Blaschka János és neje Schulzky Józsa f. évi február hó 27-én tartották ezüstitakodalmukat.

Halálozás.

Özv. Dréher Antalné február hó 17-én 87. évében rövid szenvedés után meghalt. Dréher Jenő litkos tanácsos édesanyját gyászolja az elhunyt nagyszonyban.

Nemes János vendéglős életének 62. évében f. é. február 6-án elhalálozott.

Állást keresnek.

Hadirokkant éttermi pincér, éthordónak vagy trafikosnak ajánlkozik. Címe az ipartestületben.

Felirónok ajánlkozik gyakorlattal bíró fiatal nő. Címe az ipartestületben.

Jómegejelensű fiatal éttermi segéd jobb üzletbe keres elhelyezkedést. Címe az ipartestületben.

Tagtársaink az íft felsorolt cégeknél vásárolnak

AMERIKAI CIPŐ R. T.

BUDAPEST, V, DOROTTYA UCCA 9.

KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ CIPŐKÜLÖNLEGESÉGEK — 4 HAVI HITEL

SZÜCS ÉS MÁRKUS divatháza

PETŐFI SÁNDOR UCCA 18.

selyem, gyapjűszövet, bársony, velursifon és csipke-volan különlegességeit rendkívül kedvező árak mellett bocsátja a t. tagok rendelkezésére.

Sikk! Elegancia! Olcsóság!

ÉZT ADJA

HALÁSZ DEZSŐ
NŐIDIVATÁRUHÁZA VIII, RAKÓCI ÚT 54.

HERCZEG ÉS FODOR R. T.

textil-, úri- és női divatáruháza

Budapest, VII, Thököly út 24

a Keleti pályaudvarnál. Tel: 1-314-67 és 1-312-68

KÁTAI JÓZSEF háztartási szaküzlete

Budapest, VII, Király u. 5. Telefon: 1-406-77, 1-423-23

Alpaca és chróm övösökzők. Háztartási gépek, jégscrányók, fűződények, konyhabútorok.

KÁLLAI GYULA CIPŐÁRUHÁZA

Alapítási év: 1911.

Tel. 1-882-50

BUDAPEST IX, VÁMHÁZ KRT. 7

Különlegességek férfi-, női- és gyermekcipőkben. Mérték utáni rendelések saját műhelyemben készülnek. 4 havi hitel ABC tagok részére.

ZSUFFA ISTVÁN ÉS TÁRSAI

ANGOL ÉS HAZAI GYAPJUSZÖVETEK

IV, VÁCI UCCA 25. TELEFON: 1-886-40.

Buda legnagyobb úri-, nőidivatáruháza

FÁBIÁN JÓZSEF

csak I, KRISZTINA KRT. 8-10. (Széll Kálmán tér sarok)

Asztalneműk, férfi és női kelengyék.

Teljes kiadós- és pansióberendezést vállalok.

NAGY ÖLCSŐ CIPŐVÁSÁR JUHOSNÁL

BUDAPEST, III POLGÁR TÉR 6. SZÁM. TELEFONSZÁM: 1-623-11.

Női divatcipők, férfi fekete és barna cipők, női és férfi szandálok és szandaleitek, női és férfi gumí- és evészöcckek. Speciál gyermek szeges és varrott cipők minden nagy választékban. — Fájós lábakra mértékosztály.

GUMIHARISNYÁK,
FUZÓK,
LÓDTALPBETÉK
SZAKÜZLETE

KELETI J.

TELEFON: 1-880-13.

IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 17.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI RT.
BUDAPEST

Központi telephely: IX, Gónczy Pál uca 4. Telefon: 1-854-48.
Fióközpontok: IX, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 1-854-48.
V, Gróf Tisza István u. 10. Telefon: 1-816-79.
VII, Garay téri Vásárcsarnok. Telefon: 1-304-84.
iroda: VIII, Horánszky uca 19. szám. Telefon: 1-335-39.

„HUNGÁRIA” SÜTŐDE Budapest, VII, Dohány
ucca 22. Tel.: 1-425-37
Naponta állandóan friss sütemény és házi kenyér.

Régi parkettát felgyalul, ajtót, ablakot javít.
Új parkettázást végez és új ajtót, ablakot,
berendezéseket kedvező árban szállít

Ifj. Hufnagl Imre
asztalosáru és parkettgyár

Budapest, VI, Kartács uca 27. szám. Telefon: 2-916-64.

Borpalota Rt.

Budapest, VI, Király uca 26. Telefonok
1-111-41, 1-184-6

Ajánlja kiváló minőségű márkás
fajborait palackozva és hordótételben

Pályázati hirdetmény.

A Kálocsi Ipartestület vezetősége pályázatot hirdet vendéglői üzemből alkalmazandó **üzletvevőt, illetve borkimelői állásra**, amely 1937. évi április hó 1-én foglálható el.

Pályázatot csakis szakképzettséggel rendelkezők adhatnak be.

Pályázati feltételek az Ipartestület Elnöksége által tudatottak meg.

Elnökség.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
Szerkesztőség
Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak
Nyugdíjgyűjtője

Budapest, IX, Lónyay uca 22. sz. Telefon: 181-1-52.

A Szállodai Szakosztály, telefon: 180-0-01

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay uca 6. sz. Telefon: 187-2-79.
Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d. u. 4—7-ig.

Budapesti Vendéglősök Adóközsége

Budapest, IX, Lónyay uca 22. sz. Telefon: 186-1-82.
Hivatalos órák: hétköznapokon délelőtt 9—2 óráig.

NAGY IGNÁC pincfelszerelési
cikkek raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk,
szűrőgépek palackok parafaragók címkek stb. T. 1-415-15.

225.766/1937—XI. pm. sz.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános frás-
béli pályázatot hirdet a **Szent Gellért-gyógyfürdő és
szálló vendéglői és kávéházi üzletének** bérletére.

A hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított,
pecsételt lezárt borítékban elhelyezett ajánlatokat
1937. évi március hó 5. napjának délelőtti 12 órájáig
bezárlag kell a polgármesteri XI. (városgazdasági) ügy-
osztály vezetőjéhez, vagy megfőzöttjához: dr. Lukácsy István
tanácsjegyző (IV., Központi városháza, II. em. 237. ajtó-
szám) kezéhez közvetlenül beadni. Elkésve érkezett aján-
latok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg
nem felelnek, figyelembe nem vehetők.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügy-
számára való hivatkozással 20 000 pengőt, az Húszezer
pengőt kell letenni a vállalatit feltételekben körül írt módon.

Az ajánlatok felbontása 1937. évi március hó 5-én
déli 1 órakor a IV. ker., Központi városháza, II. em. 235.

ajtószámú helyiségben lesz és azon az ajánlattevők, vagy
igazolt képviselők jelen lehetnek.

Az ajánlási úrlap, az ingó-leltár, a vállalati feltételek
és a szerződés tervezete a polgármesteri XI. (városgaz-
dasági) ügyosztályban dr. Lukácsy István tanácsjegyzőtől
(IV., Központi városháza, II. em. 237. ajtószám) hétköz-
napokon 9—12 óra között szerezhetők meg.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot,
hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül a
megajánlott bérre — szabadon választhasson, vagy ameny-
nyiben a pályázatok eredményét egyoldalú megítélőse
szerint kielégítőnek nem találja, újabb nyilvános pályá-
zatot hirdethessen, esetleg a Szent Gellért-gyógyfürdő
és szálló vendéglői és kávéházi üzletének hasznosítása
iránt tetszése szerint bármilyen más módon intézkedhessék.

Budapest, 1937 február 10.

A székesfőváros polgármestere.